

RJGE

ISSN : 2730-4132(Online)

วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

MBU Roi Et Journal of Global Education Review

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2566)

Vol.3 No.1 (January - April 2023)

MBU 101

มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

MBU REC

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
MBU Roi Et Journal of Global Education Review

ISSN : 2730-4132 (Online)

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2566)

Vol. 3 No. 1 (January – April 2023)

เจ้าของวารสาร

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการของสถาบันการศึกษากับนักวิชาการของสถาบันและหน่วยงานอื่นๆ ให้มีความหลากหลายของบทความ เป็นการพัฒนาคณาภพทางความคิดสู่สากล
3. เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ที่ปรึกษา

พระพรหมวชิรโสภณ

พระราชพัชรญาณมุนี

พระเทพวชิรวิมล, ดร.

พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.

ปฐมาจารย์ผู้ก่อตั้ง มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษาอุปถัมภ์ มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษารองอธิการบดี มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

บรรณาธิการ

ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประจิดร มหาหิง

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ ยุธชัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทสมบัติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ฝ่ายจัดทำ

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.สงวน หล้าโพนทัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม

สถานที่ติดต่อ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

โทร 0-4351-8364 และ 0-4351-6076 โทรสาร 0-4351-4618

E-mail: JournalMBU101@gmail.com

<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

บทความทั่วไป บทความวิชาการ บทความวิจัย ที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นความรับผิดชอบของผู้เรียบเรียง กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย การนำบทความในวารสารนี้ไปเผยแพร่ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารกำหนด บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2566) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการของสถาบันการศึกษากับนักวิชาการของสถาบันและหน่วยงานอื่นๆ ให้มีความหลากหลายของบทความ เป็นการพัฒนาคุณภาพทางความคิดสู่สากล และเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป วารสารมีการเตรียมการเข้าสู่การพิจารณาประเมินคุณภาพวารสาร (TCI) ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานที่กำหนดในระบบฐานข้อมูล เช่น การควบคุมคุณภาพบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาให้มีการส่งบทความแบบออนไลน์หรือระบบ Online journal System (OJS)

วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2566) ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 9 บทความ ได้แก่ 1)ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้งหนองมิ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2)สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนครสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 3)การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 4)ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี 5)การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยุหะภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 6)พฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันเฟซบุ๊กและไลน์ไอดี ดี ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และบริการของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโหลงสุวรรณคีรี จังหวัดราชบุรี หลังสถานการณ์โควิด 19 7) นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 8) การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด 9) แนวทางการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด บทความวิชาการ 1 บทความ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กรยุควิถีใหม่

กองบรรณาธิการ ได้ดำเนินการตามกระบวนการตามแนวทางการเผยแพร่บทความและในอนาคตการจัดทำระบบวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด จะเป็นระบบที่ทันสมัยและต่อเนื่องเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) ที่มีส่วนในการควบคุมคุณภาพของวารสารให้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดหวังว่าในอนาคตวารสารจะเป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานสากลต่อไป

ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ชั้น
พื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้ห่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 2

(CONTEMPORARY LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF BASIC EDUCATION
DEVELOPMENT NETWORK CENTER 12, MUENTHAN CHAENGNOM UNDER ROI ET
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)

สาวิตรี สุจริต และสุเทพ เมย์ไธสง..... 1

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนครสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

(SCHOOL ADMINISTRATORS COMPETENCE IN 21st CENTURY IN SAKET NAKORN
CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE)

นฤพล สายวิสัย และจิราภรณ์ ผันสว่าง..... 14

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ร้อยเอ็ด

(PERSONNEL PARTICIPATIVE ADMINISTRATION OF ACADEMIC AFFAIRS IN THE NEW
NORMAL AGE TO IMPROVE THE QUALITY OF LEARNERS IN THUNG KULA THONG
CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE)

รุจิรา มรกตอัมพรกุล และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี..... 27

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี

(LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE 21st CENTURY UNDER THE
PROVINCIAL OFFICE OF THE NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION IN UBON
RATCHATHANI PROVINCE)

อภิญา พลอาสา และจิราภรณ์ ผันสว่าง..... 36

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

(PARENTS' PARTICIPATIVE MANAGEMENT OF ACADEMIC AFFAIRS OF PHAYAKKAPUMPISAI
KINDERGARTEN SCHOOL UNDER THE MAHASARAKHAM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2)

ปิยะนุช สุขประเสริฐ และจิราภรณ์ ผันสว่าง..... 48

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทความวิจัย

พฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และบริการของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี จังหวัดราชบุรี หลังสถานการณ์โควิด 19

(BEHAVIOR OF USING FACEBOOK AND LINE APPLICATIONS THAT AFFECT THE DECISION TO BUY PRODUCTS AND SERVICES OF TOURISTS IN THE CASE OF PATHU DISTRICT, KHU BUA COMMUNITY, KHONGSUWANKIRI TEMPLE RATCHABURI PROVINCE, AFTER THE COVID-19 SITUATION)

ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร์..... 59

นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษาเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

(EDUCATIONAL INNOVATION AND LEARNING MANAGEMENT TECHNOLOGY FOR TEACHERS IN SOCIAL STUDIES ON MORALS AND ETHICS JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS BANSNGAO SCHOOL LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1)

ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร์, สราวุธ โพธิจันทร์, วิษณุ ทองมา และธีรพงษ์ ไชยเมืองพล..... 70

การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด

(THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL READING COMPREHENSION OF GRADE 9 STUDENTS USING STAD METHOD AND MIND MAPPING TECHNIQUE)

สายฟ้า หาสีสุข..... 78

แนวทางการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

(GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT OF THE GENERAL EDUCATION SECTION OF PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL IN ROI ET PROVINCE)

ศุจินธร วรานุสาสน์ และพระครูวิจิตรปัญญารักษ์..... 89

บทความวิชาการ

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ยุควิถีใหม่

(DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS ON THE CHANGE MANAGEMENT IN THE NEW NORMAL ORGANIZATION)

ไสว วีระพันธ์ และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี..... 99

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน หลักเกณฑ์และรูปแบบการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร 110

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด 117

ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*

CONTEMPORARY LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF BASIC
EDUCATION DEVELOPMENT NETWORK CENTER 12, MUENTHAN CHAENG NOM
UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สาวิตรี สุจริต¹ และสุเทพ เมยไธสง²

Sawitri Sujarit¹ and Suthep Maythaisong²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : sawitrisujarit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงาน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอน จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน 2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน 3. สรุปผลการวิเคราะห์

* Received: September 8, 2022; Revised: November 3, 2022; Accepted: November 7, 2022

ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำร่วมสมัย ผู้บริหารควรให้รางวัลผู้ปฏิบัติงานดีโดยพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือให้ความก้าวหน้าอย่างเหมาะสม ควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถ เฉลียวฉลาด เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน มุ่งมั่นทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมประกอบการพิจารณาตัดสินใจ และควรมีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน มีความมุ่งมั่น มีความมานะพยายามที่จะนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ใช้เหตุผลพิจารณาเหตุการณ์ที่รับรู้มาไม่ตัดสินจากความเชื่อส่วนตัว

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำร่วมสมัย; ผู้บริหารสถานศึกษา; ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study contemporary leadership of school administrators of Basic Education Development Network Center 12, Muenthan Chaengnom under the Office of Roi Et Primary Education Service Area 2 2) compare the contemporary leadership of school administrators according to the teachers' opinion of Basic Education Development Network Center 12, Muenthan Chaengnom under the Office of Roi Et Primary Education Service Area 2, classified by education level, school size, and work experience 3) study the contemporary leadership recommendations of the school administrators of Basic Education Development Network Center 12, Muenthan Chaengnom under the Office of Roi Et Primary Education Area 2. The sample group consisted of 118 teachers of Basic Education Development Network Center 12, Muenthan Chaengnom under the Office of Roi Et Primary Education Area 2. The research instrument was a 5 level estimation scale questionnaire with an IOC value between 0.67-1.00, a confidence value of .95, and a semi-structured interview. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test statistic and the one-way analysis of variance F-test (One-Way ANOVA).

The research results were as follows: 1) management of the student caring and support system in New Normal Age of school administrators of Basic Education Development Network Center 3, Mueang Sripum under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, in overall was found to stand at the 'MUCH' level. Taking into account the individual aspects, it was found that the item that featured the highest average was in the aspect of screening, getting to know each student individually, prevention and problem solving, promotion and development, and transfer., respectively. 2) The comparison of the opinions of teachers of the so-said schools, classified by gender, educational level, and work experience was found to show no statistically significant difference, but in an individual aspect, among promotion and development, prevention and problem solving, and transfer was found to show

statistically significant difference at the .05 level.but getting to know each student individually and screening were no statistically significant difference.3)The recommendations as suggested by the responses were the following: (1) The aspect of getting to know each student individually administrators should encourage personnel to use a variety of tools to observe student behavior. 2) The aspect of screening administrators should support and provide training to educate personnel in screening. (3) The aspect of promotion and development administrators should rigorously and continually implement student home visit programs. (4) The aspect of prevention and problem solving administrators should take care of safety and have more measures to prevent the spread of coronavirus disease 2019 in schools. (5) The aspect of transfer administrators should allow parents to participate in supervision, monitoring and evaluation in order to improve and develop the student support system.

Keywords : Contemporary leadership; School administrators; Basic Education Development Network Center

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งอยู่ภายใต้การปรับเปลี่ยนและแข่งขัน เพื่อสร้างข้อได้เปรียบในการทำงานอย่างรวดเร็วและหลากหลายนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพทางการศึกษา เนื่องจากต้องปรับเปลี่ยนบริบทและโครงสร้างการบริหารการศึกษา ภายใต้บทบาทของกฎหมายการศึกษา โดยยึดหลักการมีเอกภาพเชิงนโยบายที่หลากหลายในการปฏิบัติ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา นับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในการจัดระบบบริหารงานวิชาการงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารที่จะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจ ส่งการ ซึ่งเป็นเครื่องชี้หรือกำหนดทิศทางในการทำงานของบุคลากรในการทำงาน การตัดสินใจใดๆ ย่อมมีผลกระทบต่อหน่วยงานซึ่งอาจทำให้เกิดประสิทธิภาพหรือเกิดความล้มเหลวในหน่วยงานได้ ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารสถานศึกษาให้ได้ผลดี จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้คุณลักษณะที่เหมาะสม มีสมรรถนะในการบริหารงาน มีการใช้รูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสม มีโอกาสฝึกและใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่ดีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ให้สามารถทำงานร่วมกันและบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ (ศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2560)

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลง องค์กรต่างๆ จะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ การขับเคลื่อนขององค์กรต้องอาศัยผู้นำที่ดี มีความสามารถ มีความรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการ กำหนดทิศทางขององค์กร เพราะหากผู้นำกำหนดทิศทางผิด ไม่มีภาวะผู้นำที่ดีเส้นทางแห่งความสำเร็จ ย่อมเกิดขึ้นได้ยาก แต่หากผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดีที่สอดคล้องกับยุคสมัยย่อมทำให้ผู้ตามเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาในตัวผู้นำ จนสามารถนำทีมงานทั้งหมดไปสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จตามเป้าหมายได้ภาวะผู้นำหรือ

ความเป็นผู้นำนั้น เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจะให้มือถือพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่น ปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งแห่งความสำเร็จของการทำหน้าที่ผู้นำ คือ การเป็นผู้ประกอบด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนความต้องการของคน ซึ่งความต้องการเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการตัดสินใจ ถ้าเปลี่ยนความต้องการของคนก็เปลี่ยนตัวตนของคนคนนั้นได้ ผู้นำที่ดีจะช่วยให้คนพัฒนาความต้องการของตน ทั้งในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลให้มีความต้องการที่ถูกต้องดีงาม และให้บุคคลากรมีการประสานความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะการพัฒนาความต้องการเป็นการพัฒนาความสุขของคน เพราะความสุขเกิดจากการสนองความต้องการ ถ้าหากเปลี่ยนความต้องการได้ ก็เปลี่ยนวิธีการหาความสุขของเขาได้ด้วย เมื่อทำอะไรตรงกับความต้องการ ก็ทำให้เขามีความสุข คนก็จะร่วมมือทำอย่างเป็นไปเอง โดยประสานกลมกลืนและเต็มใจจะหาทางทำให้สำเร็จ (วิโรจน์ สารัตน์ และคณะ, 2561)

ภาวะผู้นำร่วมสมัยตามแนวคิดของ การ์ดีเนอร์ (Gardiner, 2006) กล่าวถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงวิวัฒนาการของทฤษฎีภาวะผู้นำ ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมและรูปแบบขององค์กรที่เปลี่ยนไป ประกอบด้วยภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น โดยภาวะผู้นำทั้งสามแบบ เรียกรวมกันว่า 3 Ts' Leadership และมีความเกี่ยวข้องกันบนแถบความต่อเนื่องของภาวะผู้นำ (Leadership continuum) สังคมไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องพัฒนากลยุทธ์ในการบริหาร เพื่อให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นภาวะผู้นำร่วมสมัย จะคำนึงถึงการสร้างภาวะผู้นำเพื่อเป้าหมายสู่การพัฒนาองค์กรและควมมีประสิทธิผล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้จัดทำแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) เพื่อเป็นกรอบทิศทางพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยมีความมุ่งมั่นที่จะเป็นองค์กรผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมและความสามารถที่จะปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาให้ก้าวหน้า จึงต้องอาศัยทักษะความเป็นผู้นำ คุณลักษณะผู้นำที่ดี มีความเหมาะสม มีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2560) และเพื่อให้โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ่งหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ปฏิบัติสอดคล้องตามกรอบทิศทางพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาและบริหารงานในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความมีภาวะผู้นำร่วมสมัย ให้ก้าวไกลทันต่อยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารให้เกิดระบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่องภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 12 หมื่นถ่านแจ่งหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อให้เข้าใจภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเกิดประโยชน์ อันจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนา

คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษาที่ก้าวหน้าและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและ ประสบการณ์การทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับระดับความคิดเห็น ของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้น พื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนก ตามระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

3.2 โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้แนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และ พัฒนาภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 118 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมิ่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด (Open-ended) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการ

ทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ประกอบด้วย 1.1) การให้รางวัลตามสถานการณ์ และ 1.2) การบริหารแบบวางเฉย 2) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1.1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 1.2) การสร้างแรงบันดาลใจ 1.3) การกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 1.4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3) ด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ประกอบด้วย 1.1) ด้านจิตสำนึกและสติรับรู้ 1.2) ด้านคุณลักษณะที่มีคุณธรรม และ 1.3) ด้านความศรัทธาเลื่อมใส ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด (2545) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient Method) (ไพศาล วรคำ, 2564) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.95 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเสนอต่อประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับครูผู้สอนในสังกัด จำนวน 18 โรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test

5. ผลการวิจัย

5.1 ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้จ้งหน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน	3.80	0.55	3	มาก
2. ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.08	0.44	2	มาก
3. ด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น	4.53	0.39	1	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.13	0.46	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.39) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.44) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.55) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

5.1.1 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบย่อย พบว่า 1) การให้รางวัลตามสถานการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมอบรางวัล เกียรติบัตร ของขวัญ ดอกไม้ เมื่อครูผู้สอนปฏิบัติงานสำเร็จ รองลงมา คือ ผู้บริหารให้โอกาสแก่ครูผู้สอนกำหนดสิ่งที่ต้องการเป็นสิ่งตอบแทน หากปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารอธิบายวิธีการปฏิบัติงานที่จะทำให้งานสำเร็จแก่ครูผู้สอน 2) การบริหารแบบวางเฉย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารแนะนำเทคนิคการปฏิบัติงานโดยวิธีหลากหลาย เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ รองลงมา ผู้บริหารให้การฝึกอบรมและคำแนะนำเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาขาดทักษะในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารชี้ให้เห็นจุดบกพร่องที่ครูผู้สอนควรปรับปรุงแก้ไข

5.1.2 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบย่อยพบว่า 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถ เฉลียวฉลาด เป็นที่ยอมรับของครูผู้สอน มุ่งมั่นทุ่มเทในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังครูผู้สอนได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารทำให้ครูผู้สอนยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา ภาคภูมิใจ และไว้วางใจในความสามารถ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการตั้งมาตรฐานในการทำงานในระดับสูงและเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายการทำงานที่ตั้งไว้ รองลงมา ผู้บริหารมีการให้กำลังใจครูผู้สอน และกระตุ้นครูผู้สอนให้ตระหนักถึงสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงานของสถานศึกษา 3) การกระตุ้นการใช้ปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผล รองลงมา ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยกำหนดเป้าหมาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นวิธีการทำงานแบบใหม่ๆ และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจโดยการมอบหมายงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและเทคนิคการมอบหมายงาน โดยเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

5.1.3 ด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบย่อยพบว่า 1) ด้านจิตสำนึกและสติรับรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ มองการณ์ไกล สามารถวางแผนงานให้เหมาะสมใช้ได้กับบุคคล รองลงมา คือ ผู้บริหารวางตัวเป็นกลาง มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารมีความไม่ประมาท ระมัดระวังที่จะทำในสิ่งไม่ก่อให้เกิดความผิดพลาดเสียหายต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อองค์กร 2) ด้านคุณลักษณะที่มีคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารกล้ารับผิดชอบในสิ่งที่กระทำและผลที่ได้รับ ยอมรับความผิดพลาดและพร้อมพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ รองลงมา ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบและรักษาคำมั่นสัญญา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย และ 3) ด้านความศรัทธาเลื่อมใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการประเมินหลักฐานข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสนับสนุนความเชื่อหรือความคิดในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ รองลงมา ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นของครูผู้สอนและศรัทธาในตัวครูผู้สอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารมีการใช้เหตุผลพิจารณาเหตุการณ์ที่รับรู้มา ไม่ตัดสินจากความเชื่อส่วนตัว

5.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน สรุปได้ดังนี้ 1) จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ไม่แตกต่างกัน 2) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ไม่แตกต่างกัน และ 3) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบเหนือชั้นไม่แตกต่างกัน

5.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หน่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จากคำถามปลายเปิด พบว่า 1) ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ผู้บริหารควรให้รางวัลครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานดีโดยพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือให้ความก้าวหน้าอย่างเหมาะสม และอธิบายวิธีปฏิบัติงานที่จะทำให้งานสำเร็จแก่ครูผู้สอนตามที่คาดหวัง ควรทบทวนจุดมุ่งหมาย

และวิธีปฏิบัติให้เข้าใจ เมื่อครูผู้สอนปฏิบัติงานผิดพลาด 2) เฉลียวฉลาด เป็นที่ยอมรับของครูผู้สอน มุ่งมั่นทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมประกอบการพิจารณาตัดสินใจ 3) ด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ผู้บริหารควรมีความจริงใจต่อครูผู้สอน และเพื่อนร่วมงาน มีความมุ่งมั่น มีความมานะพยายามที่จะนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ใช้เหตุผลพิจารณาเหตุการณ์ที่รับรู้มาไม่ตัดสินจากความเชื่อส่วนตัว

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมื่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม ทำตาม และสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน มีคุณลักษณะที่เหมาะสมทั้งด้านความรู้ มีสติปัญญา มองการณ์ไกล มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการองค์การ มีทักษะเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลง สามารถขับเคลื่อนองค์การให้ปฏิบัติภารกิจตามแผนงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ขององค์การ มีภาวะผู้นำที่ทันสมัยหรือร่วมสมัยและเป็นคุณสมบัติส่วนตัวของผู้นำแต่ละคนที่แสดงออกในพฤติกรรมต่างๆ ความสามารถในการตัดสินใจสั่งการ เพื่อให้ผู้ร่วมงานให้ดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และเป็นหลักยึดให้แก่บุคลากร เมื่อหน่วยงานเผชิญภาวะคับขัน ซึ่งพฤติกรรมของผู้บริหารซึ่งแสดงออกถึงคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ในการบริหารจัดการองค์การตัดสินใจตามสถานการณ์ และตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้เหมาะสม ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมและรูปแบบขององค์กรที่เปลี่ยนไปในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สอดคล้องกับแนวคิดของ แบส และ อวอลิโอ (Bass and Avolio, 1994) ได้วิเคราะห์ว่าความเป็นภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนสามารถส่งผลในการปรับปรุงประสิทธิภาพขั้นต่ำกว่า สำหรับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงช่วยเพิ่มและปรับปรุงประสิทธิภาพในขั้นที่สูงกว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในความหมายของ Bass เป็นผู้นำที่ทำให้ผู้ตามสนใจประโยชน์ที่จะเกิดกับองค์กรโดยรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเองผ่านทางองค์ประกอบ 4 สำคัญได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) การกระตุ้นการใช้ปัญญา (Intellectual Stimulation) และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individual Consideration) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องพยายามกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้ตามมีการปฏิบัติในวิถีทางที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงผลงานที่สูงขึ้น โดยพยายามคิดหามุมมองใหม่ๆ ในการทำงานมุ่งผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย โอภาสี (2558) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำมีจิตสำนึกและสติรับรู้ เป็นผู้มีความรู้ มองการณ์ไกล สามารถวางแผนงานให้เหมาะสมใช้ได้กับบุคคลในทุกสถานภาพ รู้จักตนเองและผู้อื่น วางตัวเป็นกลาง มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความเสียสละ พุดจาสุภาพอ่อนหวาน มีการสงเคราะห์ และมีความเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ประมาท ระวังระวังที่จะทำในสิ่งไม่ก่อให้เกิดความผิดพลาดเสียหายต่อ

ตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อองค์กร มีความจริงใจต่อผู้อื่น ต่อผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่มีคุณธรรม กล้ารับผิดชอบในสิ่งที่กระทำและผลที่ได้รับ ยอมรับความผิดพลาดและพร้อมพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบและรักษาคำมั่นสัญญา มีความเมตตา กรุณา มีความปรารถนาดีต่อเพื่อนร่วมงาน มุ่งมั่นมาณะพยายามที่จะนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น มีความสุขุม รอบคอบ ไม่ประมาท เน้นการบริหารทางสายกลาง ตั้งอยู่บนความพอดี มีเหตุผลและภูมิคุ้มกันในตัวเอง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย มีศรัทธาเลื่อมใส มีการประเมินหลักฐานข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสนับสนุนความเชื่อหรือความคิดในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น หรือ ศรัทธาในคุณค่าของบุคคลนั้นๆ ใช้เหตุผลพิจารณาเหตุการณ์ที่รับรู้มาไม่ตัดสินจากความเชื่อส่วนตัว เห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ ฟราย (Fry, 2003) กล่าวว่าภาวะผู้นำแบบเหนือชั้นเป็นภาวะผู้นำยึดหลักองค์การ (Holistic leadership) กล่าวคือ ศึกษามนุษย์ในภาพองค์รวมซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทางกาย (Physical Body) ด้านทางสมอง (Mind) ด้านหัวใจ (Heart) และด้านจิตใจหรือจิตวิญญาณ (Spiritual) และงานวิจัยของ อนุพันธ์ พูลเพิ่ม, เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม, ชารี มณีศรี (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1)ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

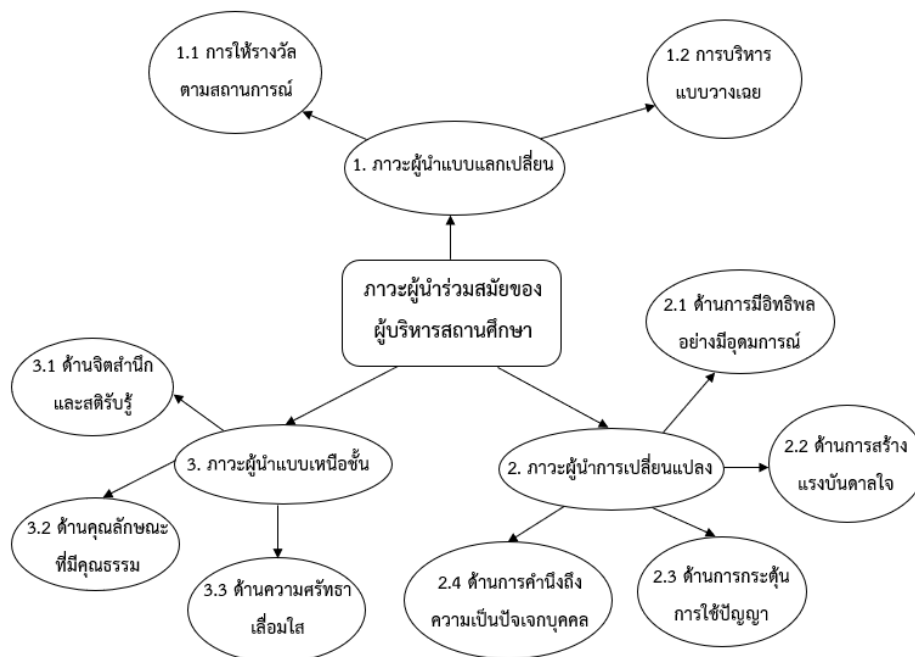
6.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้งหนองมิ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

6.2.1 ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่าง จากครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี โดยมีความเชื่อมั่นในตนเอง มั่นใจในตนเอง รู้จักวิเคราะห์ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนเสถียร ภารดี รุจิรา (2559) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2.2 ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาถึงแม้ว่าจะมีปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันและมีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน แต่ในด้านการทำงานผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความสนิทสนมกัน ซึ่งเป็นบริบทที่เอื้อต่อการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือภาวะผู้นำแบบเหนือชั้นมากกว่า โอกาสในการแสดงภาวะผู้นำร่วมสมัยด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิชา ศิลาพงษ์

(2564) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ และจำแนก ตามอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพันธ์ พูลเพิ่ม, เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม, ชารี มณีศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

7. องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หนองมิ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

จากภาพที่ 1 ภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หนองมิ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ประกอบด้วย 1.1) การให้รางวัลตามสถานการณ์ และ 1.2) การบริหารแบบวางเฉย

2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 2.1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2.2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 2.3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 2.4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และ 3) ภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น ประกอบด้วย 3.1) ด้านจิตสำนึกและสติรับรู้ 3.2) ด้านคุณลักษณะที่มีคุณธรรม และ 3.3) ด้านความศรัทธาเลื่อมใส

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น สถานศึกษามีการจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารงาน เน้นส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเอง มีมุมมองใหม่ในการบริหารงาน เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และสนับสนุนให้ผู้บริหารศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาที่มีการเพิ่มทักษะการโน้มน้าวผู้อื่นในด้านต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรสนับสนุน จัดอบรมให้ความรู้ผู้บริหารเกี่ยวกับการเพิ่มทักษะในการพูดจาโน้มน้าวจิตใจ หรือเทคนิควิธีในการสร้างข้อตกลงร่วมกับครูผู้สอน เพื่อให้การดำเนินงานมีความถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

8.2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำแบบเหนือชั้น มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 หมื่นถ่านแจ้หม่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรส่งเสริมให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารในรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบผสมผสานมาใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

8.3.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารเช่นปัจจัยที่เกี่ยวกับนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน เป็นต้น

8.3.3 ควรทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนในเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อยืนยันผลการวิจัยให้มีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

9. บรรณานุกรม

ชลนิชา ศิลภาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ชนเสกฐ์ ภาวดีรุจิรา. (2559). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ไพศาล วรคำ. (2564). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 12. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์ และคณะ. (2561). **ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21**. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 20(1). 261-271.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2560). **ภาวะผู้นำของผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ : ครูอินเตอร์.
- สมหมาย โอภาสี. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. ร้อยเอ็ด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อนุพันธ์ พูลเพิ่ม, เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม, ชารี มณีศรี. (2564). **การศึกษาภาวะผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2**. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 5(1). 74-89.
- Bass, B.M. & Avolio. (1994). **Transformational leadership: Industrial, military, and education**. NJ : Lawrence Erlbaum.
- Fry, L.W. (2003). **Toward a theory of spiritual leadership**. *The Leadership Quarterly*. 14(6). 693-727.
- Gardiner. (2006). **Urban School Principals and Their Role as Multicultural Leader**. *Urban Education*. 41(6). 560-584.

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนครสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด*
SCHOOL ADMINISTRATORS COMPETENCE IN 21st CENTURY IN SAKET NAKORN
CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

นฤพล สายวิไล¹ และจิราภรณ์ พันสว่าง²
Naruepol Saivilai¹ and Jiraporn Phansawan²
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : krunarupon@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์1)เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 2)เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน 3)เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนจำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามโดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยใช้สถิติ F-test หากพบว่าความแตกต่าง จะทำการทดสอบด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบพหุคูณ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1)สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : สมรรถนะ; ผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21

* Received: September 7, 2022; Revised: October 12, 2022; Accepted: October 31, 2022

ABSTRACT

The objectives of the research 1) to study school administrators competencies in 21st century in SaketNakorn consortium under Roi et Secondary educational service area office, 2) to compare school administrators competencies in 21st century in Saket Nakorn consortium under RoiEt secondary educational service area office classified by gender, age and work experiences and, 3) to study the recommendations on the competencies of school administrators competence in 21st century. The sample group in this research were 210 teachers in SaketNakorn consortium under RoiEt secondary educational service area office. The instrument for collecting the data was the questionnaire, with its reliability value at 0.98. The statistics used to analyze the data were Frequency, percentage, mean, standard deviation. Statistics used for hypothesis testing using t-test and One-Way ANOVA using F -test statistics. If you find that the difference statistically significant, the test was performed using the multiple comparison test using the Scheffe's Method.

The research results were : 1) School administrators competencies in 21st century was found, overall and each aspect was at a high level when considering each aspect in descending order were moral and ethical competencies, teamwork competencies, Performance competencies, interpersonal competencies, organizational management competencies, analytical and creative thinking competencies, technology and digital competencies, communication competencies respectively 2) The results of the comparison of opinions on the competencies of the school administrators in 21st century found that respondents, classified by genders overall no difference except classified by age, and work experience was statistically different at the .05 level.

Keywords : Competence; School administrators; 21st century

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยีดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างเห็นได้ชัด ระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ความรู้และนวัตกรรม หรือยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy Society) มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต แทนการใช้แรงงานหรือวิธีการทำงานในรูปแบบเดิม จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีกระทบและเป็นแรงกระตุ้นให้ประเทศไทย ต้องดำเนินการปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ และที่สำคัญคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรู้ความสามารถ ดำรงชีวิตโดยปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในทุกด้านอยู่เสมอ

(สุรศักดิ์ ศุภเมธีวรกุล, 2557) ดังจะเห็นได้จากหลายๆ หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนต่างมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทุกด้าน โดยเฉพาะด้านทรัพยากรมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่นำมาซึ่งศักยภาพ ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรและความได้เปรียบทางการแข่งขัน (พิชิต เทพวรรณ, 2554) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีการบรรจุวาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาเรื่องคนไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ที่มีสาระสำคัญคือ “การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร ในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพเหมาะสมตามช่วงอายุเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ การปลูกฝังให้คนไทยเกิดค่านิยมตามแบบแผนที่ดีทางสังคม เป็นพลเมืองดี มีสุขภาวะที่ดี มีสภาพแห่งความดีงาม มีความประพฤติไปในทิศทางที่ดีเหมาะสมตลอดจนจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมการพัฒนาความชำนาญที่สอดคล้องกับความต้องการด้านแรงงานและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ของคนในแต่ละวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีความสุขที่ดีที่เน้นการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ ผู้บริหารต้องรู้จักปรับตัวศึกษากลยุทธ์ วางแผนและหารูปแบบในการบริหารจัดการที่ทันต่อสถานการณ์ กำหนดรูปแบบการทำงานโดยให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรในองค์กรและบุคคลภายนอกมีความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของเทคนิคในการสอนที่มีประสิทธิภาพ และต้องเป็นผู้นำในการเร่งปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับปรุงเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทุกฝ่ายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับของต่างชาติตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่าดอนกลอย, 2556) ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ผู้นำซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการบริหารตนเองอยู่เสมออันเป็นผลนำไปสู่การบริหารงานที่เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งทักษะดังกล่าวประกอบด้วย ทักษะการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์การสื่อสาร เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล การปฏิบัติงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการมีคุณธรรมจริยธรรม (ชัยยนต์ เพาพาน, 2558)

ปัจจุบันรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากสำหรับดำเนินการด้านศึกษาที่ต้องครอบคลุมทุกช่วงวัยทุกระดับและทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้วยแนวทางวิธีการที่หลากหลาย สนองความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคลและสนองยุทธศาสตร์ชาติและความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รัฐจึงต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนสถาบันครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา ผู้ประกอบการ

และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ จะได้รับการส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ร่วมกำกับติดตาม ให้ข้อเสนอแนะตลอดจนสนับสนุนการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ตามความพร้อมเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579) ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งในกระบวนการพัฒนาการศึกษา เมื่อผู้บริหารใช้ความสามารถหรือสมรรถนะของผู้บริหารอย่างเต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาจึงจะประสบผลสำเร็จราบรื่นและทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความเชื่อถือ ไว้วางใจ ยอมรับในการบริหารงานและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษามากขึ้น จนเกิดเป็นการร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาองค์กรผลักดันให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย (นิธิ เรื่องสุขอุดม, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ดเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ในการรับผิดชอบการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาของพื้นที่บริการ 20 อำเภอ มีสถานศึกษาจำนวน 60 แห่ง จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2562-2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด, 2564) พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบระหว่าง ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลต่างเฉลี่ย 1.16 คะแนน และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบระหว่าง ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลต่างเฉลี่ย 1.53 คะแนน ซึ่งเห็นได้ว่านักเรียนยังมีทักษะในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ คิดเชิงสร้างสรรค์ในระดับต่ำผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาบางแห่งยังมีการขับเคลื่อนเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการได้สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีอุปสรรคจนไม่สามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นเพราะผู้บริหารแต่ละสถานศึกษามีวิธีการบริหารที่แตกต่างกัน และมุ่งบริหารตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่เพียงพอที่จะทำให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้ผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนการสอนของครูและไม่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังนั้น การบริหารและจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีศักยภาพและใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต โดยมีภาวะผู้นำที่มีสมรรถนะในการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2553) และในปัจจุบันนี้อยู่ในช่วงของยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (knowledge-based economy society) ผู้บริหารจึงต้องมีสมรรถนะ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่จะสร้างและพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ขับเคลื่อนงานด้านการศึกษา โดยมุ่งผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำกับดูแล สามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน มีการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดได้สารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 และได้ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2564 จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือเพื่อการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1)สมรรถนะด้านการสื่อสาร 2)สมรรถนะด้านการบริหารจัดการองค์การ 3)สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4)สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 5)สมรรถนะด้านการทำงาน

เป็นทีม 6)สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 7)สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม8)มรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.94 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทดลองใช้เครื่องมือ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ ในรูปแบบ Google Form เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับครูในสังกัด จำนวน 9 แห่ง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์(Google from) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า-t-test และ F-test

5. ผลการวิจัย

5.1 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้าน

	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	สมรรถนะด้านการสื่อสาร	4.05	0.70	มาก	8
2	สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.10	0.71	มาก	6
3	สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.09	0.71	มาก	7
4	สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม	4.23	0.75	มาก	2
5	สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.21	0.73	มาก	4
6	สมรรถนะด้านการบริหารจัดการองค์การ	4.19	0.71	มาก	5
7	สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.22	0.75	มาก	3
8	สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.34	0.69	มาก	1
	โดยรวม	4.18	0.72	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.69$) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.75$) สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.75$) สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.73$) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการองค์การ ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.71$) สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.71$) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.71$) และสมรรถนะด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.70$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

5.1.1 สมรรถนะด้านการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารแสดงออกด้วยกิริยาท่าทางและน้ำเสียงได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานการณ์ต่างๆ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถสื่อสารอย่างชัดเจน ตรงประเด็นเข้าใจง่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

5.1.2 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงานและระบบงานภายในสถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติรองลงมา คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ ทันท่องสถานการณ์อยู่เสมอและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ และนำเครื่องมือต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

5.1.3 สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลพบว่ามีค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษาและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

5.1.4 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม โดยรวมและรายข้อพบว่ามีค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ อยู่เสมอรองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมการทำงาน ที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้อำนวยความสะดวกประสานงาน และหาแนวทางให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน

5.1.5 สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์พบว่ามีค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหาร

สามารถทำงานร่วมกับบุคลากรและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพรองลงมา คือผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่ละบุคคล

5.1.6 สมรรถนะด้านการบริหารจัดการองค์การ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19, S.D.=0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับช่วงเวลาและสถานการณ์รองลงมา คือผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะเวลาที่กำหนดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจัดลำดับความสำคัญของงาน

5.1.7 สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22, S.D.=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารกำหนดและนำนโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานรองลงมา คือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้สำเร็จตามเป้าหมายและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารตรวจสอบ นิเทศ กำกับติดตามงาน และกระตุ้นให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นใส่ใจในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ

5.1.8 สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34, S.D.=0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมทั้งในและนอกสถานที่ทำงานรองลงมา คือผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่น

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสทวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน สรุปได้ดังนี้

5.2.1 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสทวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสทวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดจำแนกตามอายุโดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านสมรรถนะด้านการสื่อสารสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสทวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และรายด้านสมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสทวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่ามีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้
1) สมรรถนะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารควรมีการสื่อสารชัดเจนรวดเร็วทันกับเหตุการณ์ มีทักษะ ควรเพิ่มช่องทางด้านการสื่อสารให้หลายทาง และพัฒนาทางด้านภาษาต่างประเทศ 2) สมรรถนะด้านการคิด

วิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรมีความคิดที่สร้างสรรค์ในการบริหารงาน เป็นผู้นำด้านการจัดกิจกรรม และการบริหารองค์กร มีการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ควรศึกษาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย การวิเคราะห์ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ นำแนวคิด/ข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา มาคิดวิเคราะห์และเปิดโอกาสให้บุคลากร ได้แสดงออกหลายช่องทาง และมีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหาร 3) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี มีการนำเอาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม ควรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร ควรปรับปรุงระบบและโครงสร้างในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกจุดในโรงเรียน 4) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรมอบหมายงานตรงตามหน้าที่และให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา มีการติดตาม ประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาให้มากขึ้น มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน เน้นการมีส่วนร่วม มีความสามัคคี 5) สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกฝ่าย ควรมีการพูดคุย สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีให้มากกว่าเดิม มีความเป็นกันเองสามารถเข้าถึงบุคลากร และนักเรียนได้ทุกบริบท ควรมีกิจกรรมในการสร้างปฏิสัมพันธ์และมีความเป็นกัลยามิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา 6) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการองค์การ ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำให้ความยุติธรรมทุกคนเท่าเทียมกัน เน้นการบริหารเชิงระบบ มีการกระจายอำนาจ สร้างความสมัครสมานสามัคคี เป็นแบบอย่างที่ดี มีความจริงใจ ไม่มีอคติ เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมากขึ้น 7) สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารควรปฏิบัติงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์นักเรียน สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียน ยึดผู้เรียนเป็นหลัก มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ มีการกระตุ้นครู นิเทศ ติดตามงานอย่างต่อเนื่อง กำหนดการประเมินตัวชี้วัดที่แน่นอนชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาในทุกๆ ด้าน 8) สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารควรบริหารงานอย่างยุติธรรม มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ควรเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในองค์กร มีการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน มีความเมตตา และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์สิริ เกื้อวราห์กุล (2559) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

6.2.1 ครูผู้สอนจำแนกตามเพศ มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดไม่

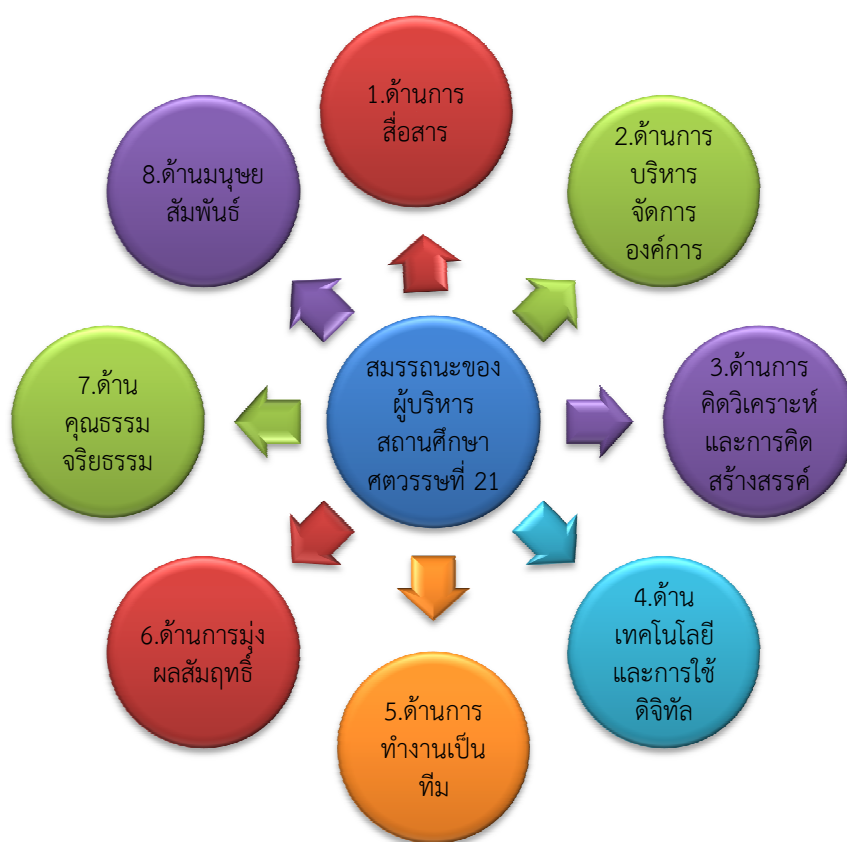
แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครูทุกคนมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้บริหารที่มีแนวปฏิบัติและนโยบายในการดำเนินงานเดียวกัน ทำให้มีประสบการณ์ร่วมเหมือนกัน จึงมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพัชร หินแก้ว (2555) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

6.2.2 ครูผู้สอนจำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด แตกต่างกันไปตามสมมติฐานของงานวิจัยในครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูผู้สอนที่มีอายุมากกว่า ผ่านประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย มีความชำนาญในการทำงานมากกว่ามุมมองต่อการบริหารงานของผู้บริหารจึงมีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564) ได้วิจัยเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2.3 ครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด แตกต่างกันไปตามสมมติฐานของงานวิจัยในครั้งนี้ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าผ่านการร่วมงานกับผู้บริหารหลายคน มีประสบการณ์ร่วมมากกว่าและความชำนาญในการทำงานมีมากกว่าจึงความเข้าใจและความคิดเห็นที่แตกต่างกันในบริบทและแนวทางในการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิณี เฉานอก (2556) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านทักษะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1)สมรรถนะด้านการสื่อสาร 2)สมรรถนะด้านการบริหารจัดการองค์การ 3)สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4)สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 5)สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม 6)สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 7)สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม 8)สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตสาเกตนคร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสาร เช่น ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการส่งเสริมสมรรถนะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่วนสมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีระดับความคิดเห็นสูงที่สุด จึงควรส่งเสริมให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการขยายผลวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมในพื้นที่อื่นๆ เพื่อศึกษาเพิ่มเติมหรือต่อยอด

9. บรรณานุกรม

- กมลพัชร หินแก้ว. (2555). สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2558). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปตรวจสอบและประเมินภายนอกครอบคลุม. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นิธิ เรืองสุขอุดม. (2563). สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงศ์สิริ เกื้อวราห์กุล. (2559). สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรวิณี ฉานอก. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พิชิต เทพวรรณ. (2554). การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ซีเอ็ดดูเคชั่นจำกัด (มหาชน).
- สมหมาย อ้าดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (คณะครุศาสตร์). 7(1).1-7.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. (2564). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2564. จาก <https://secondary27.go.th/>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564.** สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2565. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579.** กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุรศักดิ์ ศุภเมธีวรกุล. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารสุทธิปริทัศน์.** 28(86). 214-233.

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด*

PERSONNEL PARTICIPATIVE ADMINISTRATION OF ACADEMIC AFFAIRS IN
THE NEW NORMAL AGE TO IMPROVE THE QUALITY OF LEARNERS IN
THUNG KULA THONG CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

รุจิรา มรกตอัมพรกุล¹ และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี²

Rujira Morakotampornkun¹ and Theeraphat Thinsandee²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : ruji9955@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวน 188 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test, F-test วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการ วัตถุประสงค์ ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการ พัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการแบบ มีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

*Received: September 6, 2022; Revised: November 8, 2022; Accepted: November 17, 2022

โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านประสบการณ์การทำงานมีด้านที่แตกต่าง ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และด้านพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ; การมีส่วนร่วม; ยุคนิวนอร์มอล

ABSTRACT

The objective of the research was 1) to study personnel participative administration of academic affairs in the New Normal Age to improve the quality of school learners in Thung Kula Thong Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Roi Et, and 2) to compare the residents' opinions about the said role, classified by gender, age, and work experience. The samples were teachers and educational personnel, totally 188 in number. The instrument used for data collection was a five scale rating questionnaire with reliability of 0.98. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and independent t-test and F-test and descriptive analysis.

The research results were as follows: 1) Personnel participative administration of academic affairs in the New Normal Age to improve the quality of school learners in Thung Kula Thong Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Roi Et, in overall was found to stand at the 'MUCH' level. Taking into account the individual aspects, it was found that the item that featured the highest average was in the aspect of measurement, evaluation, and conducting comparisons for transferring academic results in the development of learning processes Media development and use of media technology for education curriculum development of school and research to improve the quality of education in school, respectively. And 2) The comparison of the opinions of teachers and educational personnel of the so-said schools, classified by gender, age, and work experience was found to show no statistically significant difference.

Keywords : Administration of academic affairs; Participation; New Normal Age

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในช่วงปลาย พุทธศักราช 2562 ถึง พุทธศักราช 2564 ได้มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่โดยมีแนวทางในการบริหาร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ผู้บริหารสถานศึกษาจึง

มีความจำเป็นต้องหาวิธีการในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) เมื่อมีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน บุคลากรในโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรับทราบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 5) ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจหลักสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่เป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2545) การบริหารงานวิชาการจะไปสู่ความสำเร็จได้นั้นต้องมีหลักการบริหารที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นหลักการพัฒนาคุณภาพเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ หลักความเป็นวิชาการ โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล (ยาเป็น เรื่องจรรยาสุรี, 2552) ซึ่งผลจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ยังไม่ประสบผลสำเร็จ อาจเป็นเหตุให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าระดับจังหวัดและระดับประเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรไม่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตรเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา ไม่มีการวิจัยในชั้นเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องได้รับการสนับสนุน และได้รับทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งบางครั้งผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอาจใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ทำให้บุคลากรไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และวางแผนร่วมกัน (รายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหารสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง, 2565)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นประการแรก เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร ในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล ไปใช้ในการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.2 โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหาร สถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวน 188 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่ง ออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และ ประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ บุคลากรในยุคนิวนอร์มอลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ด้าน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 5) ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test, F-test วิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

5. ผลการวิจัย

5.1 ระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด พบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งมีค่า แผลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13, S.D.=0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตาม ค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}=4.32, S.D.=0.78$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.16, S.D.=0.84$) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.12, S.D.=0.88$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.09, S.D.$

=0.86) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X}=3.94, S.D.=0.89$) ตามลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.16	0.84	มาก	2
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.09	0.86	มาก	4
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.32	0.78	มาก	1
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.94	0.89	มาก	5
5. ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.12	0.88	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.13	0.85	มาก	

5.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

5.2.1 จำแนกตามเพศต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.2 จำแนกตามอายุต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.3 จำแนกตามช่วงประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านที่แตกต่างกันได้แก่ ด้านพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบที่สำคัญได้ดังนี้

6.1 จากการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นหัวใจสำคัญหรืองานหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องตระหนักเห็นความสำคัญของงานวิชาการ ผู้บริหารและครูวางแผนพัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จึงส่งผลให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภานันท์ บุญชิต (2560) ได้ศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู สำนักงานเขตหลักสี่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู สำนักงานเขตหลักสี่ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.2 จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด อภิปรายผลได้ดังนี้

6.2.1 บุคลากรโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญระหว่างเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกัน ในการทำงานต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างเต็มความสามารถ ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานกับบุคลากรทุกท่าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2.2 บุคลากรโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก อายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ บุคลากรทุกคน ทุกตำแหน่งมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ประสิทธิภาพขององค์กรไม่ได้ขึ้นกับอายุของผู้ปฏิบัติงาน งานจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับทุกคนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันปฏิบัติงานและแสดงความคิดเห็น เพื่อมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมยศ แสงผุย (2560) ได้ศึกษา

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.2.3 บุคลากรโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านที่แตกต่างกันได้แก่ ด้านพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างเสมอภาคกัน บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแนวทางในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงาน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากอาจจะไม่ทันการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่เชี่ยวชาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาแตกต่างกัน เนื่องจากบุคลากรบางท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยจึงส่งผลให้มีความแตกต่างกัน โดยภาพรวมบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปณิตา ชะบา (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธัญบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธัญบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ทรงพระ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในเครือข่ายโนนนารายณ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในเครือข่ายโนนนารายณ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำมาใช้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูจำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้องค์ความรู้ที่ได้ คือ ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย

จากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จึงควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมากขึ้น และได้สารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอลไปใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จึงควรมีนโยบายบุคลากรมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมากขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรส่งเสริมให้บุคลากรศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8.3.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวนอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีความถี่มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จึงควรทำวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

9. บรรณานุกรม

กาญจนา ทรงพระ. (2565). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในเครือข่ายโนนนารายณ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*. 4(3). 108-120.

จันทรานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.

ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์. (2561). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา*.

- ปณิตา ชบา. (2560). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยาเบ็น เรืองจรูญศรี. (2552). **แนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The Contingency Approach).** สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2564. จาก <http://www.kroobannok.com/blog/20420>
- ศุภานันต์ บัญชิต. (2560). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูสำนักงานเขตหลักสี่ สังกัดกรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สมยศ แสงผุย. (2560). **การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **การศึกษายุคดิจิทัล.** สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2563. จาก <https://www.posttoday.com/social/general/628541>

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดอุบลราชธานี*

LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE 21st CENTURY UNDER
THE PROVINCIAL OFFICE OF THE NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION
IN UBON RATCHATHANI PROVINCE

อภิญา พลอาสา¹ และจิราภรณ์ พันสว่าง²
Apinya Pholasa¹ and Jiraporn Phansawan²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : oilbc84@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้สถิติ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น จำแนกตามตำแหน่ง ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ; ผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21

*Received: September 20, 2022; Revised: October 12, 2022; Accepted: October 31, 2022

ABSTRACT

The objectives of the research were to 1) study leadership of school administrators in the 21st century under the provincial office of the non-formal and informal education in Ubon Ratchathani province, 2) compare the teachers' opinions on the leadership of school administrators in the 21st century under the provincial office of the non-formal and informal education classified by education, position and working experiences and, 3) collect the recommendations on the leadership of school administrators in the 21st century of the said schools. The samples consisted of 181 teachers under the provincial office of the non-formal and informal education in UbonRatchathani province. The research instrument was a questionnaire with a reliability value at 0.98. The statistics used to analyze the data were Frequency, percentage, mean, standard deviation. Statistics used for hypothesis testing using t-test (Independent Samples) and One-Way ANOVA using F-test statistics.

The research results showed that 1) leadership of school administrators in the 21st century. Overall and each aspect were at a high level. 2) The comparison of opinions towards leadership of school administrators in the 21st century, no difference except classified by location, cooperation, teamwork. There was a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords : Leadership; School administrator; 21st century

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อสร้างข้อได้เปรียบและความมุ่งมั่นของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ที่มีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างและภัยพิบัติธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของมนุษย์ในแบบปกติ รวมไปถึงวงวิชาชีพอื่นๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษา จากเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทำให้มีการใช้เทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลและติดต่อสื่อสารกันเพิ่มสูงขึ้น วงการศึกษาจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทำให้สถานศึกษามีการปรับตัว ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้และเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ จึงเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 อันเป็นการเรียนรู้เพื่อให้แนวคิดของทักษะ 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (วิจารณ์พานิช, 2560) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการเพื่อรับมือให้ทันกับเหตุการณ์ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับผู้บริหาร

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะ คุณลักษณะของผู้นำ และความสามารถในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วที่เกิดขึ้นในยุคนี้ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บังคับการและเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ วางแผน อำนาจการ และมอบหมายงานในกำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ต้องมีการปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่ จัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริการการจัดการศึกษาบรรลุผลเสริมสร้างให้เกิดแรงบันดาลใจ เพื่อกระตุ้นผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดความร่วมมือ ดังนั้น ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นปัจจัยสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรอย่างมาก ทั้งในแง่ของการสร้างพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการเข้าไปมีอิทธิพลเหนือการทำงานของกลุ่มภายใต้สถานการณ์และช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานใช้ความพยายามทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำย่อมนำพาสถานศึกษาก้าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

จากผลการประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ซึ่งโครงสร้างการบริหารในระดับอำเภอ ตำแหน่งที่มีอำนาจในการบริหารงานมีเพียงตำแหน่ง ผอ.กศน.อำเภอ เท่านั้น และมีข้าราชการประจำในอำเภอจำนวนน้อยมาก นอกนั้นเป็นตำแหน่งอื่นๆ จึงส่งผลต่อด้านความคล่องตัวในการบริหารงานด้านต่างๆ อาทิเช่น งานพัสดุ งานธุรการ และการเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้า เป็นต้น (สมพงษ์ จิตระดับ, สุวิธิตา จรุงเกียรติกุลและคณะ, 2555) และในบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา ให้ กศน.อำเภอ มีหน้าที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี เป็นหน่วยงานภายใต้กำกับดูแลของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ 25 แห่ง ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต สร้างบรรยากาศในการทำงานและการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรด้านการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ โดยกลุ่มเป้าหมายของ กศน. ส่วนมากเป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ มีวุฒิภาวะ มีการประกอบอาชีพ ดูแลครอบครัว จึงมีข้อจำกัดมากมายในการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่เหมือนกับเด็กอื่นๆทั่วไป เพราะมีปัจจัยที่มีความแตกต่างกันหลายอย่าง เช่น ประสบการณ์ ความคิดอ่าน ความพร้อม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมนำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบเป็นกระบวนการของการศึกษาตลอดชีวิต มีภารกิจสำคัญที่มุ่งให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

โดยเฉพาะการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเป็นสิทธิ์ที่ คนทุกคนพึงได้รับ นอกจากนั้นยังจะต้องได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่องเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพพัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาชุมชน สังคมในที่สุด (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, 2551) ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร กศน.อำเภอ จึงเป็นกลไกสำคัญในขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพ จัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการให้สอดคล้องกับสภาพความจำเป็น และความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งทิศทางการพัฒนาของชุมชนได้อย่างรวดเร็วทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก อันเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหาร กศน.อำเภอ ในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เพื่อให้ประชาชนและผู้เรียนทุกคนเกิดทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีคุณค่า โดยมุ่งที่จะสังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการสร้างสรรค์ และการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี ได้สารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู ครูอาสาสมัคร ครู กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 181 คนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือเพื่อการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ ประกอบด้วยตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบไปด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม 2) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ 5) ด้านการสร้างสรรค และนวัตกรรม 6) ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 7) ด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ 8) ด้านการเปลี่ยนแปลง แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อสอบถามเพื่อสอบถามข้อเสนอแนะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.98 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทดลองใช้เครื่องมือ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ ในรูปแบบ Google Form เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับครูในสังกัดจำนวน 25 แห่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์(Google form)ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test (Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้สถิติ F-test

5. ผลการวิจัย

5.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม	4.50	0.64	มากที่สุด	1
2. ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา	4.49	0.66	มาก	2
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.46	0.65	มาก	5
4. ด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ	4.45	0.63	มาก	6
5. ด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม	4.41	0.68	มาก	8
6. ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์	4.45	0.66	มาก	7
7. ด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้	4.49	0.67	มาก	3
8. ด้านการเปลี่ยนแปลง	4.48	0.64	มาก	4
รวม	4.46	0.53	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=4.46, S.D.=0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม($\bar{X}=4.50, S.D.=0.64$) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา($\bar{X}=4.49, S.D.=0.66$) ด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้($\bar{X}=4.49, S.D.=0.67$) ด้านการเปลี่ยนแปลง($\bar{X}=4.48, S.D.=0.64$) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร($\bar{X}=4.46, S.D.=0.65$) ด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ($\bar{X}=4.45, S.D.=0.63$) ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์($\bar{X}=4.45, S.D.=0.66$) และด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม($\bar{X}=4.41, S.D.=0.68$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างกิจกรรมการทำงานที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อภารกิจงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างกิจกรรมการทำงานที่ทำให้เกิดความสุขในการทำงาน

2) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินข้อมูลในเชิงเหตุผล รองลงมา คือ ผู้บริหารสื่อสารเพื่อนำไปสู่ความเชื่อ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสังเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลรวมทั้งทสรุปที่เกิดขึ้นได้

3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารประยุกต์ใช้ ICT ตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการจัดการองค์กร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการบริหาร

4) ด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ต่างกัน รองลงมา คือ ผู้บริหารประยุกต์ใช้สื่อตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสื่อสารในการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะทั้งการรายงาน การสอน และการสร้างแรงจูงใจ

5) ด้านการสร้างสรรคและนวัตกรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารยอมรับในโลกทัศน์ใหม่ รองลงมา คือ ผู้บริหารทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้ความคิด เช่น การระดมสมอง เพื่อสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่

6) ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารดำรงชีวิตและปฏิบัติงานในพื้นที่ต่างวัฒนธรรมอย่างเป็นความสุข รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโลกทัศน์และปลูกจิตสำนึกเพื่อมองเห็นคุณค่าในความแตกต่าง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจในความแตกต่างของคนที่มีความหลากหลายทั้งในด้านชาติพันธุ์ วัฒนธรรมและแนวความคิด

7) ด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารแบบอย่างที่ดีในการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายการทำงานได้อย่างชัดเจนบนฐานความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ให้เกิดผลเชิงบวกกับการทำงาน

8) ด้านการเปลี่ยนแปลง พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม มีความเมตตา มีความกรุณา มีวินัย มีคุณธรรม และมีจริยธรรมรองลงมา คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนางาน

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่งโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และ รายด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและราย ด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

5.3.1 ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมผู้บริหารควรสร้างการรับรู้ ชี้แจงการดำเนินงานที่ ชัดเจน จัดวางบุคคลให้เหมาะกับงาน มีมิติสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชาเคารพความคิดเห็น สร้างขวัญกำลังใจ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน

5.3.2 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาผู้บริหารควรใช้เหตุใช้ผลพิจารณา ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ศึกษาข้อมูล หลักฐาน แยกแยะข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อมูลใดเป็นความคิดเห็น และพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล

5.3.3 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการ สื่อสาร ส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์ที่รองรับต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการในองค์กร และจัดให้มีการ อบรมเสริมสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ

5.3.4 ด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อผู้บริหารจะต้องผู้นำข้อมูลข่าวสารสื่อสารได้ หลากหลายช่องทาง และส่งเสริมการใช้สื่อในทางที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญ ของการเลือกใช้สื่อรูปแบบต่างๆ ให้เหมาะสม

5.3.5 ด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรมผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสรรค์ นวัตกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา นำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจในการพัฒนา นวัตกรรมให้กับบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กร

5.3.6 ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ผู้บริหารควรทำความเข้าใจความ แตกต่างของบริบทของพื้นที่นั้นๆเรียนรู้วัฒนธรรมและกระบวนทัศน์ แยกแยะด้วยเหตุผลและใช้ความ แตกต่างทางวัฒนธรรมในการบริหารองค์กร

5.3.7 ด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ผู้บริหารควรมีทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ที่ แปลกใหม่อยู่เสมอ เพื่อใช้ในการพัฒนางานในองค์กรถ่ายทอดวิสัยทัศน์และอุดมการณ์การทำงานและเป็น ตัวอย่างที่ดี

5.3.8 ด้านการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารต้องรู้จักปรับตัว มีทักษะความรู้ที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย และสภาพทางสังคมเพื่อนำมาประยุกต์ให้ในงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารมีการบริหารงานด้วยความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงาน สามารถสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ มีการคิดสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรม มีความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน์ มีความรู้ด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ มีทักษะด้านการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี ปสันตา(2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

6.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน

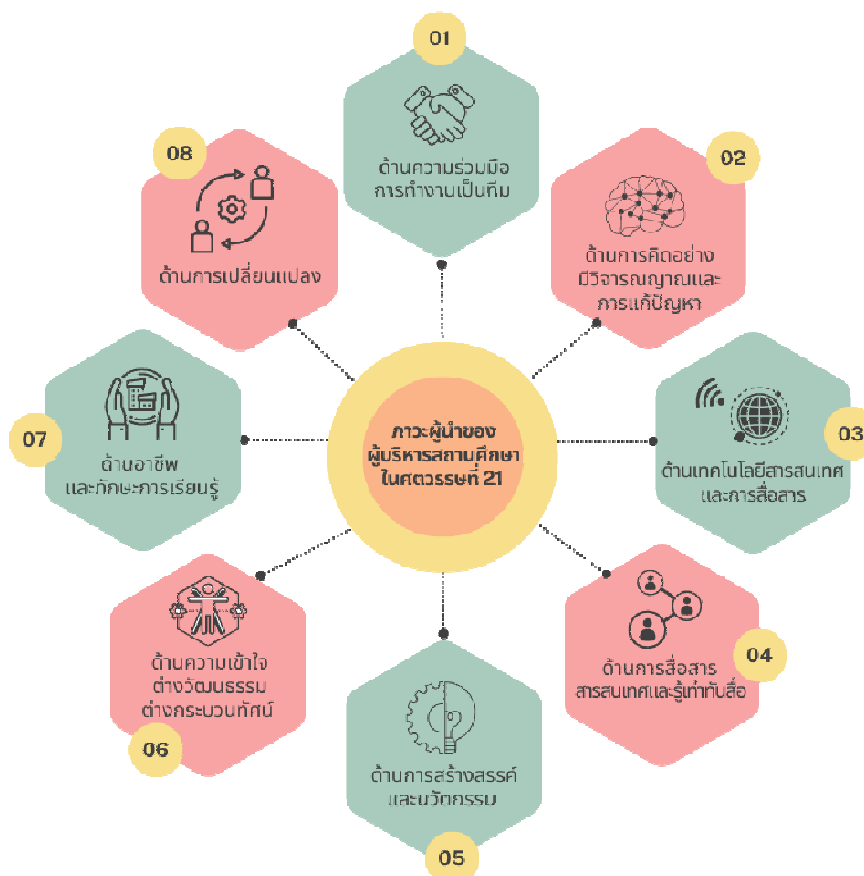
6.2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสร้างกิจกรรมการทำงานที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินข้อมูลในเชิงเหตุผลใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการบริหาร ผู้บริหารสื่อสารได้หลากหลายช่องทางผู้บริหารยอมรับในโลกทัศน์ใหม่ดำรงชีวิตและปฏิบัติงานในพื้นฐานที่ต่างวัฒนธรรมอย่างเป็นความสุข เป็นแบบอย่างที่ดีในการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ที่ตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม มีความเมตตา มีความกรุณา มีวินัย มีคุณธรรม และมีจริยธรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรสวรรค์บุญญภรณ์ชัย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งครูต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย แปกสินธุ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามขาท่าหาดยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2พบว่าระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามขาท่าหาดยาวตามประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน

6.2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมแตกต่างกัน เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการกิจงานสร้างกิจกรรมการทำงานที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความสุขในการทำงานเกิดการยอมรับในทีมงานทำงานเป็นหมู่คณะ และผู้บริหารเป็นผู้นำในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา หมิ่นมา (2559) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่า ระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบระดับการแสดงผลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ด้านการมี วิสัยทัศน์ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 1) ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม 2) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร 4) ด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ 5) ด้านการสร้างสรรค และนวัตกรรม 6) ด้าน ความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 7) ด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้และ 8) ด้านการ เปลี่ยนแปลง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่มีบางด้านยังอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร จึงจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนา โดยการบริหารงานควรเน้นในเรื่องการส่งเสริมการสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรม มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมให้กับผู้บริหารและบุคลากรในสังกัด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานีด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้นควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาในด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรมส่วนด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม ดังนั้น ควรส่งเสริมการร่วมมือการทำงานเป็นทีมให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมสู่ความสำเร็จในองค์กร

9. บรรณานุกรม

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. (2551). การกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2564. จาก <http://203.147.24.83/onieWeb/plann/files/laws/k-am-ksn-2551.pdf>
- วัลลภา หมื่นมา. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2560). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท ตาตาพับลิเคชั่น.
- ศรสวรรค์ บุญณภรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวิธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศิริชัย แปลกลินธุ์. (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามขาท่าหาดยาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย.

- สมพงษ์ จิตระดับ สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล และคณะ. (2564). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ตามแนวพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : รังษีการพิมพ์.
- อัญชลี ปสันดา. (2562). แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในศตวรรษที่ 21. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษาดูแลชีวิตและการพัฒนามนุษย์. ภาควิชาการศึกษาดูแลชีวิต : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัญชลี ธรรมะวิธกุล. (2551). หลักการของการจัดการศึกษานอกระบบ และปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2564. จาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/03/28/>

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*
PARENTS' PARTICIPATIVE MANAGEMENT OF ACADEMIC AFFAIRS
OPHAYAKKAPUMPISAI KINDERGARTEN SCHOOL UNDER THE
MAHASARAKHAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2

ปิยะนุช สุขประเสริฐ¹ และจิราภรณ์ พันสว่าง²
Piyanut Sukprasroeth¹ and Jiraporn Pansawang²
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : piyanuch.sook24@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัยจำแนกตามเพศระดับการศึกษาและอาชีพ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยจำแนกตาม เพศและระดับการศึกษาต่างกัน พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในด้านการวิพากษ์หลักสูตรให้มีความทันสมัยและมีกิจกรรมสอดคล้องกับการใช้ทักษะชีวิตตาม

* Received: September 21, 2022; Revised: October 18, 2022; Accepted: October 31, 2022

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง (2)ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียน (3)ด้านการวัดและประเมินผล สถานศึกษาควรมีการแจ้งผลการประเมินร่วมกับผู้ปกครองเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนตามข้อเสนอแนะ (4)ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ (5)ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาควรให้การสนับสนุนโดยการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงสื่อถึงนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ; การมีส่วนร่วม; โรงเรียนอนุบาล

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study Parents' participative administration of academic affairs of Phayakkaphumpisai Kindergarten school, 2) to compare parents' participative administration of academic affairs of Phayakkaphumpisai Kindergarten school and, 3) to study the recommendations for parents' participative administration of academic affairs of Phayakkaphumpisai Kindergarten school under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office. 2. The samples consisted of 260 students' parents of Phayakkaphumpisai Kindergarten School under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument for collecting the data was the questionnaire with a reliability value at 0.98. The instrument for collecting the data was the questionnaire, with its reliability value at 0.98. The statistics used to analyze the data were Frequency, percentage, mean, standard deviation. Statistics used for hypothesis testing using t-test (Independent Samples) and One-Way ANOVA using F-test statistics.

The research results showed that: 1) Parents' participative administration of academic affairs of Phayakkaphumpisai Kindergarten School Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2, overall was at a high level. When considering each aspect found that it was at a high level in every aspect. When considering each side in chronological order, the aspects with high to low were: development of learning resources, followed by measurement and evaluation, development of media, innovation and educational technology, development of learning process, and the lowest was curriculum development in educational in schools, respectively 2) when comparing the opinions of parents' participatory academic administration, classified by gender and different levels of education found that by overall and each aspect were significantly different at the .05 level, classified by occupation, overall and each aspect was no

different 3) The recommendations of parents' participative administration of academic affairs of Phayakkaphumpisai Kindergarten school (1) Curriculum development for schools; School should support and promote participant in criticizing the curriculum to be up-to-date and have activities consistent with the use of life skills as recommended by parents (2)development of learning processes; school should be notify the results of the assessment together with parents in order to use the assessment results to develop and solve students' problem according to the recommendations (4) development of learning resources; schools should promote participation with the community as a model for developing learning resources, and(5)development of media, innovation and educational technology; schools should be support by engaging with parents and communities to increase access to innovative media and educational technology according to the parents' advices and suggestions.

Keywords : Parents' participative administration; Academic affairs; Kindergarten schools

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารแบบประชาธิปไตยที่บุคคลผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร โดยรูปแบบการบริหารในปัจจุบัน ได้แก่ การปรึกษาหารือ กลุ่มคุณภาพ ระบบข้อเสนอแนะ และระบบส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นลักษณะเน้นการกระจายอำนาจให้สมาชิกทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจ และมีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจเป็นการให้ความสำคัญกับสมาชิกในการได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมในผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผลแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ, 2560)

โดยทางโรงเรียนอนุบาลพยุหะภูมิพิสัยก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาโดยได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และนอกจากผู้บริหาร คณะครูบุคลากรจะระดมความคิดภายใต้นโยบายจากส่วนกลางเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพต่อผู้เรียนสูงสุดแล้วนั้น ยังคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ นั่นคือ ชุมชน และผู้ปกครองที่ไว้วางใจส่งบุตรหลานให้มาศึกษาในสถานศึกษาซึ่งจากปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม ที่ผ่านมาขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง การสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพราะนอกจาก ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรจะมีส่วนสำคัญในการระดมความคิด แนวคิด ผู้ปกครองเองก็จำเป็นต้องมีส่วนในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาไปตามบริบทและวิธีการในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาภายใต้นโยบายจากส่วนกลางด้วยการคำนึงถึงความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชน ต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม นั้นจึงมีความสำคัญ เพื่อเป็นการศึกษาและเปรียบเทียบ รวมถึงนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อ

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาก็เป็นส่วนสำคัญในการ ผลักดันให้การทำงานเป็นทีมซึ่งจะสามารถที่จูงใจ ชักนำ หรือชี้แนะให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติ ภารกิจต่างๆ ของกลุ่มให้สำเร็จได้ (จิราภรณ์ ผันสว่าง, 2562)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ในการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นความสำคัญ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ปกครอง ที่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาที่มี คุณภาพเป็นที่ไว้วางใจให้กับบุตรหลานของตนเองได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม และในการจัดการการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย จึงจำเป็นต้องมีแนวทางและให้ความสำคัญ ในการตอบสนองความต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นคือโรงเรียน และชุมชนขาดการมีส่วนร่วมและรับฟังซึ่งข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญขั้นพื้นฐานใน การขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาล พยัคฆภูมิพิสัย เพื่อนำผลที่ได้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มี ประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และนอกจากนี้ยังสามารถนำไปเป็นต้นแบบของการบริหารการ จัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาอื่นๆ ที่ประสบกับสภาวะคล้ายคลึงกันได้อีกต่อไป และเพื่อก่อเกิดประโยชน์ใน การเป็นแนวทางของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนการสอนต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาล พยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน อนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียน อนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร รวมถึงผู้ปกครองได้ทราบสภาพการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.2 ได้ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร รวมถึง ผู้ปกครอง นำไปใช้เป็นแนวทางในการร่วมพัฒนาการจัดการศึกษา

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร รวมถึงผู้ปกครองได้ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น จำนวน 260 คน โดยได้มาโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2)ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3)ด้านการวัดผลและประเมินผล 4)ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5)ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ได้ค่า IOC ที่ผ่านเกณฑ์โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ 0.98 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1)ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดเพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2)ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง 3)รวบรวมแบบสอบถามที่ผู้ปกครองตอบกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาล พัยคณภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย	ระดับการมีส่วนร่วม			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.78	.90	มาก	1
2. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.72	.90	มาก	3
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.73	.91	มาก	2
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.70	.92	มาก	5
5. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	3.71	.86	มาก	4
รวม	3.73	.89	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73, S.D.=0.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้แก่ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=3.78, S.D.=0.90$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=3.73, S.D.=0.91$) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X}=3.72, S.D.=0.90$) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ($\bar{X}=3.71, S.D.=0.86$) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.70, S.D.=0.92$) ตามลำดับ

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยระดับการศึกษา

ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันยัง ส่งผลต่อการมีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพยาบาลรพ.อภัยภูธรวิทยาลัย ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพยาบาลรพ.อภัยภูธรวิทยาลัย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพยาบาลรพ.อภัยภูธรวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันมากที่สุด ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะในการควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และมีประโยชน์เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมเสนอกิจกรรมในหลักสูตรจัดทำเนื้อหาในหลักสูตรอยู่เสมอการตัดสินใจที่ไม่จำเป็น การเสริมหลักสูตรในชีวิตประจำวัน ทักษะชีวิต การช่วยเหลือตนเองให้มากขึ้นและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และเน้นย้ำการอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนและ รองลงมาคือ ข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ซึ่งผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะในการควรมีการพัฒนาการสอนให้มีความหลากหลายทันสมัยมีการสอนที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตและเหมาะกับวัยของผู้เรียนและสร้างบรรยากาศที่ดีในการสอนส่งเสริมในเรื่องของพฤติกรรมจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมถึงด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ไม่มีผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยาบาลรพ.อภัยภูธรวิทยาลัย ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่มีส่วนร่วมในการผลักดันให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธวิชัย เลียงชีพชอบ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 อยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุดคือการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการบริจาค สื่อ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงสุรีย์ วรคามิน (2562) ได้

ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียน ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดิจิทัล มีลำดับ ความต้องการจำเป็นสูงสุด จุดแข็งของการบริหารวิชาการ คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผู้เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ผลการวัดและ ประเมินผู้เรียนของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมูนา จารง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ผู้เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการวิพากษ์ เพื่อนำเสนอแนวทางปรับปรุงหรือแก้ไขหลักสูตรของสถานศึกษาซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของภูสุดา ภูเงิน (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียน ประถม ศึกษาตามแนวคิดสานพลังประชารัฐในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนา หลักสูตร และคู่มือการจัดการเรียนการสอนคือสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนด้าน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัสชา โพธิ์เงิน (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ ตาม แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6.2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย จำแนก ตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพยัคฆภูมิพิสัย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนก ตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพยัคฆภูมิพิสัยที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย โดยรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทับทิม แสงอินทร์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมี ส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันและ งานวิจัยของ สุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ ครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในกลุ่ม บางละมุง 4 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

6.3 การศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาล พัยคณภูมิพิสัย จากการอภิปรายผล พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัยต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 25 คน โดยมีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันมากที่สุด ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีค่าความถี่จำนวน 10 คน และรองลงมาคือข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าความถี่จำนวน 7 คน ส่วนในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไม่มีผู้ปกครองให้ ข้อเสนอแนะซึ่งตรงกับหลักการบริหารงานบุคคลและการมีส่วนร่วม ของ จิราภรณ์ ผันสว่าง (2562) ที่กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินงานจะต้องมีความไว้วางใจกัน รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงาน และสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ เข้าใจ แนะนำและมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

7. องค์กรความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ องค์กรความรู้ที่ได้คือหลักการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทาง บูรณาการในการออกแบบการบริหารความต้องการส่วนใหญ่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการการศึกษา และพัฒนาองค์กรโดยอาศัยความร่วมมือและความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการบริหารโดยยึดหลักการบริหาร วิชาการร่วมกับการบริหารงานบุคคล โดยการบริหารงานบุคคลนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือ ใช้หลักการมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็น และส่งเสริมหลักการประชาธิปไตยในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยการสำรวจความต้องการจำเป็นในด้านต่างๆ จากการวิเคราะห์ประเด็นในเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นแนวทาง ตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพัยคณภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ในการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ควรนำไปเป็นประเด็นในการพัฒนา ด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครองที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการและส่งเสริมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นด้านที่ควรสนับสนุนส่งเสริม ให้มีการศึกษากระบวนการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ผลประยูกต์ใช้

8.2.2 ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ควรมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากขึ้นต่อไปในอนาคต และสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครอง จากสถานศึกษาอื่นๆ หรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบและพัฒนารูปแบบกระบวนการวิจัยต่อไปโดยเฉพาะประเด็นในด้านการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องศึกษาพัฒนาการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นต่อไป

9. บรรณานุกรม

จิราภรณ์ พันสว่าง. (2562). ผู้นำกับการเป็นนักบริหารการศึกษามีอาชีพ (Professional Education Leadership). มหาสารคาม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ทับทิม แสงอินทร์. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, อินตา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วารสารมหาจุฬาวិชาการ. 4(1). 176-187.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยะสาส์นการพิมพ์.

พวงสุรีย์ วรคามิน. (2562). กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชัยตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พันธ์วิษณุ เลี้ยงชีพชอบ. (2561). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูสุดา ภูเงิน. (2560). แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดสานพลังประชารัฐในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่าย
ตลิ่งชัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู กลุ่มบางละมุง 4 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัชชา โพธิ์เงิน. (2562). นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด
การศึกษาเพื่ออาชีพ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational
and Psychological Measurement*. 30(3). 607–610.

**พฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์
และบริการของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี
จังหวัดราชบุรี หลังสถานการณ์โควิด 19***

**BEHAVIOR OF USING FACEBOOK AND LINE APPLICATIONS THAT AFFECT
THE DECISION TO BUY PRODUCTS AND SERVICES OF TOURISTS IN THE
CASE OF PATHU DISTRICT, KHU BUA COMMUNITY, KHONGSUWANKIRI
TEMPLE RATCHABURI PROVINCE, AFTER THE COVID-19 SITUATION**

ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร¹

Ntapat Worapongpat¹

ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation,

Entrepreneurship, Tourism and Education

Email : dr.thiwat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือสมาชิก แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี จำนวน 400 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้สถิติ ต่างๆ ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่าความแปรปรวน ทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ไครส์แควร์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสโสด อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,001 บาท โดยมีพฤติกรรมการใช้ Facebook Fanpageของชุมชน โดยมีความถี่ในการเข้าใช้บริการ 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการเวลา 08.01-18.00 น.ระยะเวลาในการเข้าใช้บริการ น้อยกว่า 1 ชั่วโมงผ่านอุปกรณ์ที่ใช้บริการได้แก่ สมาร์ทโฟน วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการ เพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการขายการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนในการใช้บริการแอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี เพื่อการกด Like เนื้อหาที่น่าสนใจโดยทราบวัตถุประสงค์ของชุมชนในการจัดทำ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี เพื่อการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้าและต้องการเป็นสมาชิกส่วนผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ยกเว้นการศึกษา และสถานภาพ สมรส เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

*Received: February 2, 2023; Revised: April 9, 2023; Accepted: April 9, 2023

ใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพฤติกรรมการใช้ แอปพลิเคชัน เฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ ผลิตภัณฑ์และบริการ อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

คำสำคัญ : สื่อสังคมออนไลน์; การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และบริการ; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต

ABSTRACT

This research is aimed to study the behaviors of Apps and Facebook. Community of Cu Bua Wat Khao Suwan Khiri of decide making to use the products and services. The sample used in this study were 400 members of Face-book Apps and Facebook. Community of Cu Bua Wat Khao Suwan Khiri The questionnaires have been used as the data collecting tools and variety of statistical analyses such as percentage, frequency, t-test, One-way ANOVA and the Chi-squared distribution.

The results found that most of respondents were female, age between 31-40 years , education were Bachelor degree graduated, status were single, occupation were company employees ,income per monthly were more than 20,001 BHT, the frequency to using Apps and Facebook. Community of Cu Bua Wat Khao Suwan Khiri were more than 1 time per week, the range of playing online was between 08.01-18.00 hrs , the spending of time was less than 1 hour , the device was Smartphone, the purpose of playing was to know the information about sales promotional activities ,the interaction was to click 'Like' the contents , The purpose of Bank activities were realizes that this Facebook Fan Page was created for customer relationship , and would like to be a member . Testing of hypothesis found that the personal factor such as gender, age, occupation and income except education and status were affected to the decision making to use the product and services at statistical significance level of 0.05. The behaviors of using Apps and Facebook. Community of Cu Bua Wat Khao Suwan Khiri were correlated the decision making to use the products and services at statistical significance level of 0.05.

Keywords : Social media; Decision to purchase products services; Cultural and lifestyle tourism

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของผู้บริโภค ส่งผลให้ธุรกิจต่างๆ ต้องปรับตัวให้ทันกับยุคสมัยโดยการนำสื่อออนไลน์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนิน ธุรกิจ ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการนำเสนอข้อมูลสื่อสารกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการซื้อขาย สินค้าและบริการของตนเพราะอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการตลาดขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงคนได้ทั่วโลก

ทำให้การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสินค้าและบริการเป็นไปได้ง่ายขึ้น พรหมแดนและนอกจากนี้การดำเนินธุรกิจผ่านอินเทอร์เน็ตยังช่วยจัดซื้อจัดจ้างด้านเวลาในการทำธุรกิจ ผู้ประกอบการสามารถให้บริการลูกค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง (ภาวุธ พงษ์วิทยภานุ, 2559) ดังนั้น อินเทอร์เน็ตจึงเข้ามาเป็นสื่อพื้นฐานของธุรกิจในยุคปัจจุบันรวมถึงธุรกิจสินค้าและบริการสำหรับ ของชุมชนผู้ประกอบการ

สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ และปรับปรุง การตลาดให้ดีขึ้น (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2559) เฟสบุ๊คเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ที่มีบทบาทอย่างมากกับมนุษย์และการสื่อสารโดยในเดือนธันวาคม 2554 มีผู้ใช้เฟสบุ๊คชาวไทยกว่า 12 ล้านบัญชีรายชื่อ (Checkfacebook, 2011) เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อสังคมออนไลน์หรือสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น ๆ เฟสบุ๊คเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในประเทศไทยมีการสร้างมากถึง 20,027 เพจ (Zocial Rank, 2011) โดยแบ่งแยกเป็นหลายประเภท อาทิ สินค้าและบริการ สายการบิน บุคคลที่มีชื่อเสียง รายการโทรทัศน์ เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ซึ่งเป็นโอกาสทางการตลาดของนักสื่อสารการตลาดที่สังเกตเห็นช่องทางดังกล่าวโดยประยุกต์และพัฒนาเป็นช่องทางการสื่อสารการตลาด สื่อสารกับผู้บริโภคที่มีการโต้ตอบแบบสองทาง (Two-way communications) อาจกล่าวได้ว่า เฟสบุ๊คเป็นช่องทางบริหารความสัมพันธ์ผู้บริโภคกับตราสินค้าหรือองค์กร ในการบริหารความสัมพันธ์บนเฟสบุ๊ค นักสื่อสารการตลาดต้องใช้ศิลปะและความเอาใจใส่ในการสร้างสรรค์เล่าเรื่องราว สร้างมิตรภาพกับผู้บริโภคเพื่อสานต่อความสัมพันธ์ที่ยืนยาว เนื่องจากเป็นช่องทางที่ทุกคนเข้าถึงได้ เนื้อหาของสารจึงเป็นสิ่งสำคัญ (บัณฑิตพรอดทัตนา, 2554) แอปพลิเคชันเฟสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรีนับเป็นการบริหารลูกค้าสัมพันธ์แบบชุมชนนิยม ตามแนวคิดของ ฟิลลิป คอตเลอร์ รูปแบบหนึ่ง ซึ่งได้มีการเริ่มให้บริการครั้งแรก ในช่วงที่ ชุมชนได้มีการปรับกลยุทธ์ทางการตลาด ในด้านการขยายฐานลูกค้า และการจัดทำโปรโมชั่นกระตุ้นให้ลูกค้าให้มีการใช้จ่ายและท่องเที่ยวปัจจุบัน แอปพลิเคชันเฟสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี มีสมาชิกจำนวน 4804 คน ดังนั้น การใช้ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี เพื่อการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยวควบคู่ไปพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางอื่นๆ จึงถือเป็นวิธีการกระตุ้นและสร้างความสนใจต่อผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวชุมชนประเภทต่างๆ แอปพลิเคชัน

เฟสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี มีความต่างจากชุมชนอื่นในแง่ของแนวทางจัดการแฟนเพจ กล่าวคือFacebook Fan Page ของชุมชนจะเป็น Corporate Page โดยมีรูปแบบ Facebook Fan Page ที่มีการรวบรวมทุกผลิตภัณฑ์ของแอปพลิเคชันเฟสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี อยู่ใน Facebook Fanpage นั้นๆ แต่สำหรับชุมชนคูบัว ได้แยกทำในส่วนของชุมชนมาเป็น แอปพลิเคชันเฟสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี โดยมุ่งเน้นที่จะสื่อสารกับลูกค้านักท่องเที่ยวโดยตรง เพื่อนำเสนอ ข้อมูล ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ การมอบสิทธิประโยชน์ ช่องทางการติดต่อและการส่งเสริมการตลาดผ่านทางกิจกรรมต่างๆ บนหน้าเฟสบุ๊ค โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการให้บริการที่ตอบสนองและรองรับต่อความต้องการของลูกค้าได้ และเพื่อใช้ในการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าโดยตรงทั้งนี้เฟสบุ๊คแฟนเพจ จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญของแบรนด์ในการเข้าถึงสร้างความผูกพันกับลูกค้าเดิมที่มีอยู่ และค้นพบทำความเข้าใจลูกค้าเป้าหมายได้ จึงสร้าง Facebook Page เพื่อสร้างฐานแฟนเพจของตัวเอง โดยมีการสร้างสรรค์พัฒนาแนวทางจัดการแฟนเพจ

เพื่อตอบโจทย์พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นผลิตภัณฑ์ของชุมชนแต่ละกลุ่ม สร้างเพจของตัวเองเพื่อสื่อสารกับลูกค้าของตัวเอง ซึ่งมีข้อดีที่สามารถสื่อสารกับลูกค้าแต่ละกลุ่มอย่างคล่องตัว แต่ในทางกลับกันถ้าลูกค้าใช้ผลิตภัณฑ์หลายๆ ประเภท ก็จำเป็นต้องติดตามหลายเพจตามไปด้วย จึงอาจจะต้องดูความเหมาะสมในการให้ความสำคัญกับการปรับตัวตอบรับลูกค้า ทั้งนี้การควรวรรณเพสบุ๊คเพจผลิตภัณฑ์สินค้าหรือบริการเป็นหนึ่งเดียวนั้น จะเป็นการง่ายที่ลูกค้าจะติดต่อสื่อสารกับชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ในคลิกเดียว แต่ต้องคำนึงถึงความพร้อมในการให้บริการ เช่นมีระบบการทำงานตลอดเวลา 24 ชั่วโมง 7 วัน ไม่มีวันหยุดของทีม CustomerServiceแอดมินเพจจึงสามารถดูแลลูกค้าอย่าง real time และมอบบริการ ที่ดีที่สุดให้กับลูกค้าได้ (เพสบุ๊ค SCB Thailand, 2558) ด้วยเหตุดังกล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการใช้ แอปพลิเคชันเพสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และ บริการเพื่อการท่องเที่ยว” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในงานที่ผู้วิจัยรับผิดชอบในการทำการส่งเสริมการขาย และสร้างฐานสมาชิกนักท่องเที่ยว โดยผลของการศึกษา จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลยุทธ์ด้านการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ออนไลน์ ในการส่งเสริมและการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยว เล็งเห็นถึงความสำคัญกับการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนา Facebook Fanpageให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้มากขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมในเรื่องของการให้บริการที่ครอบคลุม และมีความพร้อมตลอด 24 ชั่วโมง สำหรับทุกผลิตภัณฑ์ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ก็จะเป็นแนวทางเริ่มต้นในการพัฒนา Facebook FanPageเมื่อจะมีการควรวรรณเพจในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันเพสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี
- 2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและบริการแอปพลิเคชันเพสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรีของนักท่องเที่ยว
- 2.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์ และบริการแอปพลิเคชันเพสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 2.4 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ แอปพลิเคชันเพสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว และบริการ

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ได้ทราบพฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันเพสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรี
- 3.2 ได้ทราบพฤติกรรมตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและบริการแอปพลิเคชันเพสบุ๊คและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรีของนักท่องเที่ยว

3.3 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการแอปพลิเคชัน เฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.4 ได้ทราบพฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและบริการ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจเก็บข้อมูลระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม 2561 ถึงเดือน สิงหาคม 2561 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นสมาชิก การใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี จำนวน 4,804 คน กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาโดยทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และได้ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ Yamane (1967) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง $n = 400$ คน การวิจัยครั้งนี้จึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มสมาชิกผู้การใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามแบบให้ผู้ตอบกรอกคำตอบเอง (Self-administered Questionnaire) แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ในแบบสอบถามจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนคำถามส่วนนี้จะใช้มาตรวัดระดับบัญญัติ (Nominal Scale) และมาตราเรียงอันดับ (Ordinal Scale)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการการใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโฆลงสุวรรณคีรี ได้แก่ 1) ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร 2) การรับรู้รายการส่งเสริม การตลาด และ 3) การต้องการมีปฏิสัมพันธ์คำถามส่วนนี้จะใช้มาตรวัดระดับบัญญัติ (Nominal Scale) และมาตราเรียงอันดับ (Ordinal Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นการวัดระดับพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราอันดับ (Interval Scale) แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

คำตอบที่ได้จากเครื่องมือในส่วนที่ 3 มีเกณฑ์การให้คะแนนโดยกำหนดความสำคัญของแรงจูงใจโดยจัดชั้นของ คะแนนเฉลี่ย ซึ่งได้นำมากำหนดเป็นเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจใช้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจใช้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจใช้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจใช้น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจใช้น้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ทำการวิจัยจะนำแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อช่วยพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ โครงสร้าง และการใช้ภาษาของข้อคำถาม แล้วจึงนำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977) จากนั้นจึงจะนำเครื่องมือทั้งหมดที่ใช้ในการทดลองไปทดลองเหมือนจริง (Try out) โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองจริงจำนวน 30 ชุด เพื่อพิจารณาว่าแบบสอบถามได้สื่อสารกับผู้ตอบแบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์ ทั้งในด้านภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม เพื่อเครื่องมือจะได้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง ส่วนการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ใช้ค่า Alpha ตามวิธีของ Cronbach

วิธีการเก็บข้อมูล

- 1 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล
- 2) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ
- 3) จัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

วิธีการทางสถิติ

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแสดงค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อสรุปข้อมูลขึ้นต้นจากแบบสอบถามที่เก็บได้

2) ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) ได้แก่

(1) การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มประชากร (Independent t-test) (สุวริย์ศิริ โภคาภิรมย์, 2546) สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่าง หรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สำหรับการทดสอบข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) สำหรับตัวอย่าง 2 กลุ่ม มี 2 ลักษณะคือเป็นตัวอย่างที่อิสระกัน (Independent Samples) โดยใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยพฤติกรรม การตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการจำแนกตามเพศ และวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยพฤติกรรม การตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการด้านต่างๆ ของประชากรจำแนกตามเพศ โดยจะเป็นการวิเคราะห์ว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามนั้นจะแตกต่างกันในทุกกลุ่มของตัวแปรอิสระหรือไม่

(2) การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่มประชากร (One Way ANOVA) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544) แบบทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยพฤติกรรม การตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ จำแนกตาม สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้โดยใช้ค่า F-Test ในการทดสอบผลการวิเคราะห์ ทำให้ทราบค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มแตกต่างกันหรือไม่

(3) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญ แอลฟา = 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% จะใช้วิธี Scheffe's method เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่าง

(4) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ค่าสถิติ Chi-Square ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้ การใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุบัววัดโหลงสุวรรณคีรี กับพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการใช้อัปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุบัววัดโหลงสุวรรณคีรี จำนวน 4804 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ ไปทำการเก็บข้อมูล จากกลุ่มนักท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลผู้ใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุบัววัดโหลงสุวรรณคีรีผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.0 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 43.0 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 59.0 สถานภาพสมรส โสด ร้อยละ 55.0 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 77.0 และมีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนมากกว่า 50,001 บาท ร้อยละ 44.0 ตามลำดับ

5.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุบัววัดโหลงสุวรรณคีรีผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ ใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุบัววัดโหลงสุวรรณคีรี พบว่าส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าใช้บริการ 1 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 53.0 ช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการ เวลา 18.01-22.00 น. ร้อยละ 51.0 ระยะเวลาในการเข้าใช้บริการ น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 90.0 อุปกรณ์ที่ใช้บริการได้แก่ สมาร์ทโฟน ร้อยละ 76.0 วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการเพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการขาย ร้อยละ 70.0 การมีปฏิสัมพันธ์กับ ชุมชนในการใช้ บริการ Facebook Fanpage เพื่อการกด Like เนื้อหาที่น่าสนใจร้อยละ 72.3 โดยทราบวัตถุประสงค์ของชุมชนในการจัดทำ Facebook Fanpage เพื่อการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้าร้อยละ 71.0 และ ต้องการเป็นสมาชิก ร้อยละ 76.0 ตามลำดับ

5.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการผ่าน Facebook Fanpage ผู้ใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุบัววัดโหลงสุวรรณคีรี ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและบริการผ่าน Facebook Fanpageพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.56, S.D.=0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับด้านสิทธิประโยชน์ในการใช้บริการ ด้านกิจกรรมพิเศษผ่านหน้าเฟสบุ๊ก ด้านการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้า และช่องทางการติดต่อสื่อสารกับทางชุมชนนักท่องเที่ยวตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนี้ด้านการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.55, S.D.=0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับด้านความสามารถแสดงความคิดเห็นผ่าน ใช้แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุบัววัดโหลงสุวรรณคีรี ได้โดยง่าย ด้านข้อมูลผลิตภัณฑ์และบริการ ที่ได้รับชัดเจนและถูกต้อง ด้านพนักงานดูแล Facebook Fanpage ด้านรู้สึกพึงพอใจที่ได้รับการบริการด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ และด้าน

พนักงานที่ดูแล Facebook Fanpage เพียงพอต่อการบริการไม่ทำให้ต้องรอนาน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านเมื่อมีปัญหาสามารถเข้าถึงหน่วยงานต่างๆ ผ่านทาง Facebook Fanpage ได้ทันที และด้านปัญหาที่ร้องเรียนได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับด้านกิจกรรมพิเศษผ่านหน้าเฟซบุ๊ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56, S.D.=0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับด้านการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น กิจกรรมร่วมงานกิจกรรมประจำปีกับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68, S.D.=0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับด้านสมาชิกแฟนเพจเพื่อใช้เป็นส่วนลด ในการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ บริการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับด้านช่องทางการติดต่อสื่อสารกับทางชุมชนและนักท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46, S.D.=0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับด้าน Facebook Fanpage เป็นช่องทาง ในการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้า ด้าน Facebook Fanpage เป็นช่องทางที่สะดวกในการติดต่อสื่อสารกับทางชุมชนและนักท่องเที่ยว และ ด้านผู้ดูแล Facebook Fanpage มีความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหา และตอบคำถามได้เสมอ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้าน Facebook Fanpage เป็นช่องทางการส่งมอบบริการที่เป็นมิตรและครบวงจร อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 พฤติกรรมการใช้ Facebook Fan Page ของชุมชนนักท่องเที่ยวจากการวิเคราะห์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ ระหว่าง 31-40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสโสด อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,001 บาทมีความถี่ในการเข้าใช้บริการ 1 ครั้งต่อเดือน ช่วงเวลา ที่เข้าใช้บริการเวลา 08.01-18.00 น. ระยะเวลาในการเข้าใช้บริการ น้อยกว่า 1 ชั่วโมง อุปกรณ์ที่ใช้ บริการได้แก่ สมาร์ทโฟน มีปฏิสัมพันธ์กับธนาคารในการใช้บริการ Facebook Fanpage เพื่อการกด Like เนื้อหาที่น่าสนใจ อภิปรายได้ว่า เพศหญิงมีอัตราการใช้จ่ายใช้สอยมากกว่าเพศชาย ดังนั้นจึงให้ความสนใจกับกิจกรรมส่งเสริมการตลาดผ่าน Facebook Fanpage ของชุมชน ที่มีจุดมุ่งหมายในการนำผลิตภัณฑ์และบริการมาเป็นแรงจูงใจในการใช้ของนักท่องเที่ยว และเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า

6.2 พฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการผ่าน Facebook Fan Page จากการวิเคราะห์ พบว่านักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับด้านสิทธิประโยชน์ในการใช้บริการ สมาชิกนักท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นส่วนลดในการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการ และด้านกิจกรรมพิเศษผ่านหน้าเฟซบุ๊ก ที่สมาชิกสามารถเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกิจกรรมประจำปีกับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่าง ๆ อภิปรายได้ว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับสิทธิประโยชน์และกิจกรรมพิเศษที่ได้รับจากการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้าผ่านหน้า Facebook Fanpage จึงทำให้เกิด พฤติกรรมการใช้จ่ายสินค้าและบริการผ่านหน้าเฟซบุ๊ก เพราะเห็นว่าคุ้มค่าและเป็นช่องทางที่สะดวกมากที่สุด

6.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการผ่าน Facebook Fan Page จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลจากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการผ่านทางหน้า Facebook Fanpage ของชุมชนนี้ด้านเพศ พบว่า เพศหญิงส่วนใหญ่ให้ความสนใจต่อกิจกรรมพิเศษผ่านหน้า เฟสบุ๊ก เช่นการจัดกิจกรรมประจำปีกับผลิตภัณฑ์ต่างๆ จึงเป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวว่าได้รับการดูแลคุ้มค่ากับการใช้บริการ ก่อให้เกิดความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นที่จะใช้บริการอื่นๆ ของชุมชน ทำให้เกิดความผูกพัน การบอกต่อ และการตอบสนอง ในระดับสูงด้านอายุ พบว่า ผู้ใช้บริการ Facebook Fanpage ของชุมชนส่วนใหญ่อายุ ระหว่าง 21-30 ปี จะให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้า การจัดกิจกรรมพิเศษผ่านหน้าเฟสบุ๊ก และช่องทางการติดต่อสื่อสารกับทางชุมชนอภิปรายได้ว่า บุคคลในวัย 21-30 ปี เป็นวัยที่ให้ความสนใจกับการติดต่อสื่อสารในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ ได้โดยง่าย จึงทำให้เกิดการแสวงหา และการเลือกสรรผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบโจทย์ และตอบสนองความต้องการได้มากที่สุด โดยการแสดงความคิดเห็น กด Like กดแชร์ข้อมูล ดังนั้นถ้าหากชุมชนท่องเที่ยวใดสามารถสร้างความสัมพันธ์ลูกค้า หรือจัดกิจกรรม และมีช่องทางการติดต่อที่ดี ก็จะได้รับ การตอบรับจากลูกค้าโดยการบอกต่อได้อย่างรวดเร็วด้านอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรีประกอบอาชีพข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมผ่านหน้าเฟสบุ๊กและสิทธิประโยชน์ ในการใช้บริการอภิปรายได้ว่า กลุ่มอาชีพเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีรายได้จำกัด และจำเป็นต้องควบคุมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และบริการ จึงพยายามเลือกสรรข้อเสนอที่ดีและคุ้มค่ามากที่สุด โดยการเปรียบเทียบข้อมูลผ่านกิจกรรมของชุมชนต่างๆ ที่นำเสนอ รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ และจะเลือกตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และบริการที่ตนเองคาดหวัง และพึงพอใจมากที่สุด ดังนั้น Facebook Fanpage จึงเป็นช่องทางหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า เพื่อชิงความได้เปรียบในการแข่งขันด้านรายได้ พบว่าส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรีโดยรวมนี รายได้มากกว่า 50,000 บาท ให้ความสำคัญกับ Facebook Fanpage ของ ชุมชนด้านการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้า ด้านกิจกรรมพิเศษผ่านหน้าเฟสบุ๊ก และช่องทางการติดต่อสื่อสารกับทางชุมชนมากที่สุด อภิปรายได้ว่ากลุ่มผู้ที่มีรายได้สูง ส่วนใหญ่ ไม่ค่อยมีเวลาในการออกไปเลือกซื้อสินค้าและบริการด้วยตนเองในสถานที่ต่าง ๆ ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้าของชุมชนท่องเที่ยว ผ่านการจัดกิจกรรมและช่องทางการติดต่อสื่อสาร จึงเป็นช่องทางที่สะดวกและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี

พฤติกรรมการใช้ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการจากการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมการ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคูบัววัดโขลงสุวรรณคีรีมีความถี่ในการเข้าใช้บริการ 1 ครั้งต่อเดือนโดยช่วงเวลาในการเข้าใช้บริการ เวลา 8.01-18.00 น. และมีระยะเวลาในการเข้าใช้บริการน้อยกว่า 1 ชั่วโมง อุปกรณ์ที่เข้าถึงในการเข้าใช้บริการมากที่สุดคือสมาร์ตโฟน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการขาย และมีปฏิสัมพันธ์ด้านการกด Like มากที่สุด อภิปรายได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ดังนั้นช่วงเวลาที่สะดวกที่สุดในการเข้าถึงบริการ จะเป็นช่วงหลังเลิกงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะสนใจเข้าชมเฟสบุ๊กแฟนเพจผ่านทางสมาร์ตโฟน เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับ

กิจกรรมส่งเสริมการขายและการใช้สิทธิประโยชน์เพื่อการสั่งซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ได้โดยง่าย แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการ บริหารความสัมพันธ์ลูกค้าอยู่ในระดับสูง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ แอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุณบัววัดโขลงสุวรรณคีรีพบว่าส่วนใหญ่ใช้บริการผ่านสมาร์ทโฟน โดยแนวโน้มของพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้สายผ่านเครื่องมือสื่อสารแบบจอสัมผัสจะมีเพิ่มมากขึ้น สามารถเปิดรับได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นทางชุมชนการท่องเที่ยวควรเร่งพัฒนาโปรแกรมการสร้างความสัมพันธ์ลูกค้าผ่านทางหน้าโมบายแอปพลิเคชันเพิ่มขึ้นอีกช่องทางหนึ่ง

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ ผ่านทางหน้าแอปพลิเคชันเฟสบุ๊กและไลน์ไอดี กาดวิถีชุมชนคุณบัววัดโขลงสุวรรณคีรีพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ลูกค้า เมื่อมีปัญหาสามารถเข้าถึงหน่วยงานต่างๆ ผ่านทางเฟสบุ๊กแฟนเพจ และปัญหาที่ร้องเรียนได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ทางชุมชนควรเร่งปรับปรุงให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงหน่วยงานต่างๆ ของชุมชนผ่านทางหน้าเฟสบุ๊กแฟนเพจได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว เพื่อสามารถรับทราบถึงปัญหาที่ร้องเรียนและทำการแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ ผ่านทางหน้าเฟสบุ๊กแฟนเพจ ของชุมชนพบว่าช่องทางการสื่อสารกับทางชุมชน ในการส่งมอบบริการที่เป็นมิตรและครบวงจร อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นทางชุมชนควรปรับปรุงรายการกิจกรรมพิเศษ และสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกาดวิถีชุมชนคุณบัววัดโขลงสุวรรณคีรี

8. บรรณานุกรม

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). การวิจัยเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ทิปปัทธิตะ.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. กทม: ประสานการพิมพ์.
- บัณฑิต รอดทัศน. (2554). พฤติกรรมการใช้เฟสบุ๊กและความพึงพอใจต่อการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้าผ่านเฟสบุ๊กคิง เพาเวอร์. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เฟสบุ๊ก SCB Thailand. (2558). ตอกย้ำความเป็นอันดับ1โซเชียลการเงิน ยอด LIKE ทะยานสู่ 2.5 ล้านครองใจลูกค้ายุคดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566. จาก <http://www.posttoday.com/economy/finance/347791/2016/10/26>
- ภาวธ พงษ์วิทย์ภาน. (2559). e-Commerce สูดยอดช่องทางรายทุนน้อยทำงานง่ายสร้างรายได้ 24 ชั่วโมง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พงษ์วีกรีนการพิมพ์.

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2559). **วิธีทำการตลาดบน Facebook (facebook marketing)**. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566. จาก <http://www.km-web.rmutt.ac.th/?p=542>
- สุวรรีย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2546). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*. 2(2). 49–60.
- Zocial Rank. (2011). **Facebook Statistic for November 2011**. Retrieved 2 February 2023. From <https://onlinemedia.idea2mobile.com/?p=1364>

นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษาเรื่อง
คุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1*

EDUCATIONAL INNOVATION AND LEARNING MANAGEMENT TECHNOLOGY
FOR TEACHERS IN SOCIAL STUDIES ON MORALS AND ETHICS JUNIOR HIGH
SCHOOL STUDENTS BANSNGAO SCHOOL LOEI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ณัฐพัชร วรพงษ์พัชร¹, สราวุธ โปธิจันทร์², วิษณุ ทองมา³ และธีรพงษ์ ไชยเมืองพล⁴
Ntapat Worapongpat¹, Sarawut Phothichan², Wisanu Thongma³ and Teeraphong Chaimuangpol⁴
ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา¹
Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship,
Tourism and Education¹
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี^{2,3,4}
Faculty of Education, Bangkokthonburi University^{2,3,4}
Email : dr.thiwat@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว 2) เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในเรื่อง คุณธรรมและ จริยธรรมของครูโรงเรียน บ้านสงาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอน ในการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.36 ระดับคุณภาพดีมาก 3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อเทคโนโลยีของครู โดยใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านสงาว

*Received: February 14, 2023; Revised: April 9, 2023; Accepted: April 9, 2023

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.02 ระดับคุณภาพดีมาก
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการวัดและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่ม
สาระสังคมศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาวสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 94.10 ระดับคุณภาพดีมาก

คำสำคัญ : นวัตกรรมการศึกษา; การใช้เทคโนโลยี; การจัดการเรียนรู้; คุณธรรมและจริยธรรม

ABSTRACT

This research article aims to 1) to study the conditions and problems of teachers' use of learning management technology in the social studies subject group on morality and ethics of lower secondary school students at bansngao school; 2) to find ways to promote the use of learning management technology by teachers in the group social studies on morality and ethics of junior high school students bansngao school. The sample group was administrators, social studies teachers. Religion and culture and 50 junior high school students, 10 key informants. The research tools were questionnaires. The statistics used in the research were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows: 1. it was found that the condition of learning management in social studies on morality and ethics of Ban Sawa School teachers Under the Office of Elementary Education Service Area, Region 1, overall at the high level. 2. When considering each aspect from descending order as follows: learning media Teacher and the last one is In terms of measurement and evaluation. 3. It was found that the students' satisfaction towards teachers in the use of technology in learning management of teachers in the social studies subject group Moral and Ethics junior high school students Ban Sang School Loei Primary Educational Service Area Office, District 1, overall average 96.36%, very good quality level. 4. It was found that the students were satisfied with the teacher's use of technology media. by using the learning management technology of teachers in the social studies subject group Moral and Ethics junior high school students Ban Sang School Office of Elementary Education Service Area, District 1, overall average 98.02%, very good quality level. 5. Found that the students were satisfied with the measurement and evaluation. The use of technology for learning management of teachers in the social studies subject group Moral and Ethics Lower secondary school students, Ban Sang School, Loei Primary Educational Service Area Office 1, overall average 94.10%, very good quality level.

Keywords : Educational innovation; The use of technology; Learning management; Morals and ethics

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษามีความสำคัญและเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์โดยเฉพาะเยาวชนของประเทศไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามความมุ่งหมายและหลักการของการศึกษาที่ได้กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545) มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” จะเห็นได้ว่าการศึกษาก็คือการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องต่างๆ และยังเป็น การพัฒนาบุคคลผู้ศึกษาให้มีความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม (พัชรินทร์ รุจิรานุกูล, 2551)

ในปัจจุบันประเทศไทยทั้งหน่วยงานด้านการศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม เน้นการสอนให้บุคคลตระหนักถึงศีลธรรม มุ่งให้บุคคลนำหลักธรรมทางศาสนามายึดถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต สถาบันหรือหน่วยงานที่ถูกคาดหวังและมี บทบาทในการอบรม ขัดเกลาพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนดีที่สำคัญคือสถานศึกษาต่างๆ ทั้งของรัฐและ เอกชน ซึ่งครูภายในสถานศึกษาเหล่านี้ถือว่ามีส่วนสำคัญในการปลูกฝัง สั่งสอนผู้เรียนให้เกิด คุณลักษณะดังกล่าวได้ ครูเป็นวิชาชีพที่สังคมยกย่องว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงมีภาระหน้าที่สำคัญยิ่งต่อ สังคม จึงต้องมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถในการสอน มีคุณธรรมจริยธรรม มีศรัทธา และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสามารถนำความรู้ไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้สามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ศิษย์ได้อีกด้วยโดยเฉพาะครูสังคมศึกษาเนื่องจากในการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาประกอบด้วย สาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้ 1)ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม 2)หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 3)เศรษฐศาสตร์ 4)ประวัติศาสตร์ และ 5)ภูมิศาสตร์ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ มีการกำหนดให้วิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ที่สำคัญ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศีลธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ให้สามารถดำรงตนได้อย่างเป็นปกติสุขและเป็นไปตามพัฒนาการตามวัยของผู้เรียนเนื่องจากการ พัฒนาทางศีลธรรมและ จริยธรรมของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องพัฒนาไปพร้อมกันในทุกๆด้านทั้งการพัฒนาด้านพุทธิสัยด้านจิตพิสัย ด้านพฤติกรรมด้านสังคมและด้านอารมณ์ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีวิวัฒนาการการเจริญเติบโตทาง สติปัญญา ความคิด อารมณ์ สังคมและพฤติกรรมที่เป็นไป ในทางที่ถูกต้องดีงามของศีลธรรมนั้นๆเมื่อโตขึ้นก็จะได้เป็นคนดีมีศีลธรรมและจริยธรรมผู้เรียนจะได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือการนำหลักธรรมคำสอนไป ปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่กันอย่างสันติสุขเป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามพัฒนาตนเอง อยู่เสมอรวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาถือว่ามีสำคัญอย่างมากในสังคมปัจจุบันในการพัฒนามนุษย์ ดังนั้นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในสาระศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม ของครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะเมื่อครูผู้จัดการเรียนรู้มีความรู้ ทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพก็จะ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมีความสนใจและมีความสุขในการเรียนสามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้

โรงเรียนบ้านสงาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต1เป็นหนึ่งในสถานศึกษาเขตบริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่คณะครุศาสตร์ได้ส่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาต่างๆ ไปฝึกปฏิบัติการสอน และมีความร่วมมือด้านวิชาการโดยเฉพาะการพัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ในสาระศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และหาแนวทางส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้สังคมศึกษา ในสาระศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม สำหรับครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในสาระศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านสงาวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

2.2 เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านสงาวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.2 ได้ทราบผลการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านสงาวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.2 ได้แนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านสงาวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่อง คุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประชากร คือ ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนบ้านสงาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 50 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนมัธยมศึกษา ในโรงเรียนบ้านสงาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 44 คน ได้มาจาก วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยความคลาดเคลื่อน .05 ของยามาเน่ (Yamane, 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีลักษณะคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการ และขั้นตอน ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนต่างๆ ที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรม 2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูลกับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนมัธยมศึกษา ในโรงเรียนบ้านสงาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 44 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 3) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลตาม ขั้นตอนการวิจัยต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นเพศชาย ร้อยละ 54.54 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 45.45

5.2 สภาพการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในเรื่อง คุณธรรมและ จริยธรรม ของครูโรงเรียน บ้านสงาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.02) เมื่อพิจารณาทางด้านจากมากไปหาน้อยเรียงลำดับดังนี้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวัดและประเมินผล

5.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอน ในการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.36 ระดับคุณภาพดีมาก

5.4 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อเทคโนโลยีของครู โดยใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านสงาวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.02 ระดับคุณภาพดีมาก

5.5 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการวัดและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงวาลำบากงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 94.10 ระดับคุณภาพดีมาก

6. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

6.1 ด้านสื่อการเรียนรู้ ในเรื่อง การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงวาลำบากงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าสู่เนื้อหาได้อย่างหลากหลายช่องทาง สื่อการเรียนรู้มีสภาพดีและพร้อมใช้งาน และลำดับสุดท้าย คือ ความเหมาะสม สวยงาม ของสื่อการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงวาลำบากงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่เป็นอยู่ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้านที่ศึกษา และ การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงวาลำบากงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่เป็นอยู่ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ย น้อยกว่าทุกด้านที่ศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติการสอนมาเป็นระยะ เวลานาน จึงมีความเชี่ยวชาญในการสร้างสื่อการสอนเป็นอย่างดี ทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงวาลำบากงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากกว่า ทุกด้านที่ศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์ (2554) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียน การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

6.2 จากผลการวิจัยได้เสนอแนะแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสงวาลำบากงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้แก่ 1) การส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้และมีทักษะสำคัญอย่าง ต่อเนื่อง โดยการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้อย่างลึกซึ้งซึ่งถ่วงแท้เกี่ยวกับศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีกิจกรรมโครงการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านศาสนา คุณธรรมและจริยธรรมของครูผู้สอน อยู่เสมอ พัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการพูด เช่น การพูดโน้มน้าวใจผู้เรียนให้มีความสนใจต่อการ เรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูผู้ที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ด้านศาสนา คุณธรรมและจริยธรรมเพื่อหาแนวทางที่ดีในการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในสาระศาสนา คุณธรรมและ จริยธรรม 2) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่เน้นการท่องจำมากเกินไป โดยการจัดการเรียนการสอนต้องมีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย และมีความสุขต่อบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีรูปแบบหลากหลาย จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและแสดงเหตุผล

เกี่ยวกับประเด็นทางศาสนา คุณธรรม และจริยธรรมในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่เน้นการท่องจำจนมากเกินไป จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองในบางกิจกรรม จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเชิญวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาร่วมในกิจกรรม หรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยบูรณาการ กับรายวิชาอื่นๆ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุมา กองฝ่าย (2558) ที่พบว่า ครูผู้สอนควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคล พัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

6.3 พัฒนาการผลิตสื่อและออกแบบสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ต้องมีสื่อ การเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอโดยเฉพาะสาระศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม สื่อการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งาน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและผลิตสื่อประกอบการเรียนรู้ จัดให้ผู้เรียนได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ศาสนา คุณธรรมและ จริยธรรม เช่น สถานที่สำคัญเกี่ยวกับศาสนา ซึ่งสื่อการเรียนรู้อื่นๆ มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ อย่างมากโดยเฉพาะในสาระศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม สื่อการเรียนรู้อื่นๆ จะช่วยขยายการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกห้องเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดลพร วัฒนาเจริญโกศา (2554) ที่พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ห้องเรียน ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนครบถ้วน ควรมีจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

6.4 พัฒนาคำถามความรู้ด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้แก่ครูผู้สอน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผล การวัดและประเมินผลควรเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง พัฒนาคำถามความรู้ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้แก่ครูผู้สอนให้มีความเข้าใจในหลักเกณฑ์การวัดและประเมินอย่างเหมาะสม ควรให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผล และผู้เรียนควรมีโอกาสที่รับรู้ผลการวัดและประเมินนั้นเป็น ระยะเวลา การวัดและประเมินผลต้องวัดผลทั้งความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติอย่างครอบคลุม รวมทั้งการวัดและประเมินผลต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรให้ความสำคัญ่องแท้ และมีทักษะสำคัญจำเป็นในการเป็นครูวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 โรงเรียนควรให้ความสำคัญด้านแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ โดยส่งเสริมและพัฒนาคู่มือผู้สอนให้มีความรู้ทั้งในการใช้และผลิตสื่อที่มีความทันสมัย เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน

7.2.2 ครูผู้สอนในเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรม ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทั้งใน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้การวัดและประเมินผล อย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง

7.2.3 โรงเรียนบ้านสงาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ควรจัดให้มีกิจกรรมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดีจากครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ สอนดีเด่น โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยีในด้านการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ในสาระศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 จากการผลการวิจัยควรมีการศึกษาวิจัยกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดีจากครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนดีเด่น โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยีในด้านการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ในสาระศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม

8. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ดลพร วัฒนาเจริญโกคา. (2554). **แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียน และจริยธรรมของผู้เรียน โรงเรียนเอกชนนอกระบบเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรินทร์ รุจิรานุกูล. (2551). **การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

Yamane. (1970). **Statistics : An Introductory Analysis**. New York: Harper & Row.

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด*

THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL READING COMPREHENSION OF GRADE 9
STUDENTS USING STAD METHOD AND MIND MAPPING TECHNIQUE

สายฟ้า หาสีสุข¹

Saifa Haseesuk¹

โรงเรียนบ้านเมืองแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4¹

Banmuangkae School, Buriram Primary Educational Service Area Office 4¹

Email : sky.saifa20@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเมืองแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ และแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ; การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD; แผนที่ความคิด

ABSTRACT

The purpose of pre - experimental designs were to 1) compare analytical reading comprehension of Grade 9 Students before and after learning by using STAD method and Mind – Mapping technique. 2) Investigate the opinions of Grade 9 Students towards learning by using STAD method and Mind – Mapping technique. Study of the entire population were 15 Grade 9 Students of Banmuangkae School Satuk, Buriram province in the second semester of the academic year 2022. The research instruments were lesson plans, the test of analytical reading comprehension, and questionnaires on student' opinions towards learning by using STAD method and Mind – Mapping technique. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test for dependent.

The results were as follows: 1. Analytical reading comprehension of Grade 9 Students after learning by using STAD method and Mind – Mapping technique was significantly higher than before at the .05 level. 2. The opinions of Grade 9 Students towards learning by using SQ4R method and Mind – Mapping technique were at highest level.

Keywords : Reading Comprehension; Collaborative Learning STAD technique; Mind Mapping Technique.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ได้มีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นความรู้ในเรื่องทักษะทางภาษา ได้แก่ ทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยความรู้ทางภาษาที่สำคัญ และผู้เรียนต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา ก็คือ ความรู้ในเรื่องทักษะทางภาษา ทั้ง 5 ทักษะ ซึ่งจากทักษะดังกล่าวทั้งหมดนั้น ทักษะการอ่านถือเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาชีวิต มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ในการปลูกฝังค่านิยม ทศนคติ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ และเป็นทักษะที่ช่วย ในการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนอย่างแท้จริง ดังที่ อัจฉรา ประดิษฐ์ (2552) ได้สรุปถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการเรียนรู้ เป็นรากฐานของการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านจะมีมุมมองและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รวมทั้งเป็นคนยึดหยุ่น ปรับตัว เข้ากับสังคมและพัฒนาสังคมได้

การอ่านมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน ช่วยในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ช่วยใหม่ความบันเทิงและเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเจริญของสังคมทางสมองและสติปัญญา รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันสอดคล้องกับ วรรณิ โสมประยูร (2553) ที่กล่าวว่าทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนยุคปัจจุบันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้

ฉะนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่านกล่าวคือ ต้องอ่านได้รวดเร็ว อ่านได้ถูกต้อง อ่านได้คล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ เพื่อแสวงหาความรู้ความสามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ทั้งการอ่านจึงเป็นการเรียนรู้คนอ่านมากย่อมรู้มาก ผู้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูง จึงได้รับทั้งความรู้ประสบการณ์และความบันเทิงนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) การอ่านในวิชาภาษาไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการอ่าน โดยให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดเพื่อแปลความ ตีความ จับใจความสำคัญ สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้อ่านรู้ข่าวสารทั่วโลกมีความสุขและการที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ ประการหนึ่งคือต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ความสามารถต่าง ๆ ก็เป็นผลมาจากการอ่านและนำไปใช้นั่นเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เนื่องจากการอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงได้กำหนดเรื่อง การอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การอ่านที่เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาความรู้ คือ การอ่านจับใจความ เนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านระดับสูง เช่น อ่านตีความ อ่านวิเคราะห์ความ เป็นต้น การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ศิลปะวิทยาการอื่น ๆ เพราะผู้ที่เรียนรู้อ่านเข้าใจแตกฉานในเนื้อความจากตัวบทของศาสตร์แขนงต่าง ๆ จำเป็นต้องอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ บอกได้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นถูกหรือผิดเหมาะสมหรือไม่ ดังที่ แวมมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งคล้ายกันกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้วทำการทดลองความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำมาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม (สุวิทย์ มูลคำ, 2550) สอดแทรกร่วมกับแผนที่ความคิด ซึ่งเป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม

การใช้แผนที่ความคิดมีประโยชน์กับการจัดการเรียนรู้โดยสามารถนำมาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้สำรวจความรู้เดิมของนักเรียนว่า มีพื้นฐานอย่างไร ชั้นประกอบกิจกรรม เป็นเครื่องวัดความรู้ความเข้าใจในขณะเรียน เพราะการใช้แผนที่ความคิดในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนเห็นโครงสร้างของเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และเข้าใจความสัมพันธ์ของเรื่องราวทั้งหมด และชั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล ทำให้ทราบพัฒนาการทางความคิดของผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดนั้น ครูจะทราบได้ทันทีว่า นักเรียนสามารถเก็บเกี่ยวความรู้ได้มากน้อยเพียงใด ทั้งยังเห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของนักเรียนแต่ละคนว่า นักเรียนเข้าใจถูกหรือผิดในเรื่องใด โดยดูจากการโยงเส้นในแผนที่ความคิด และสามารถช่วยปรับปรุงแก้ไขนักเรียนที่เข้าใจไม่ถูกต้องได้ตรงประเด็นอีกด้วย (ทศนา เขมมณี, 2545)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียง แต่การอ่านจับใจความยังไม่บรรลุตามความมุ่งหมาย ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด แสดงให้เห็นถึงคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องได้รับการแก้ปัญหาและพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อให้คุณภาพเกิดขึ้นกับผู้เรียน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับ โรงเรียนบ้านเมืองแก (2565) ได้เสนอจุดควรพัฒนาไว้ว่าด้านคุณภาพผู้เรียนควรพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิดเป็น มีความรู้กว้างขวาง สามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาเปรียบเทียบ และนำไปพัฒนาความสามารถของตนเอง และประสบความสำเร็จในการทำงานและชีวิตครอบครัว (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546) โดยสอดแทรกร่วมกับแผนที่ความคิด ซึ่งเป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่างๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม (ทศนา เขมมณี, 2545) เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการศึกษาระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานประเด็นท้าทาย การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด

3.2 ได้ข้อสนเทศในการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Designs) มีการศึกษาตัวแปรดังนี้ 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านเมืองแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 10 แผน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความยากง่าย (P) เฉลี่ยเท่ากับ 0.70 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 –0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.78

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทำการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มประชากรด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3) หลังจากดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดเรียบร้อยแล้วจึงทำการทดสอบหลังเรียน

4) ให้เรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจ

5) นำคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

6) นำผลจากการสอบถามความพึงพอใจมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบ t-test for dependent samples

2) หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนและหาค่าเฉลี่ยของประชากรและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดจำนวน 15 คน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	μ	σ	t	Sig
ก่อนเรียน	15	30	13.00	3.07	-13.560*	.000
หลังเรียน	15	30	25.40	2.26		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 คะแนนการทดสอบของกลุ่มประชากรก่อนการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 13.00 และหลังการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 25.40 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด

รายการ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
2. ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.75	0.51	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.80	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.71	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด หลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังที่วรรณ โสมประยูร (2553) ที่กล่าวว่าทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนยุคปัจจุบันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ ฉะนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่านกล่าวคือ ต้องอ่านได้รวดเร็ว อ่านได้ถูกต้อง อ่านได้คล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ เพื่อแสวงหาความรู้ความสามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ทั้งการอ่านจึงเป็นการเรียนรู้คนอ่านมากย่อมรู้มาก ผู้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูง จึงได้รับทั้งความรู้ประสบการณ์และความบันเทิงนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่

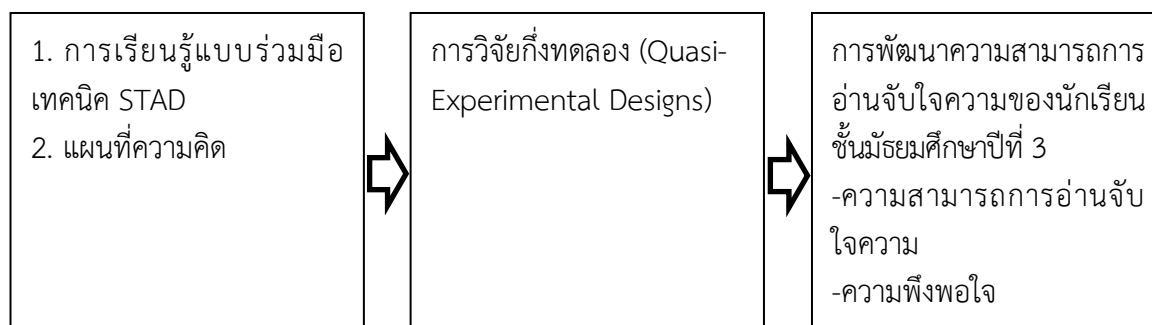
ความคิด เป็นวิธีการที่สร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เป็นวิธีการสอนที่เป็นระบบส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2550) ได้นำเสนอว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่ง คล้ายกันกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้วทำการทดสอบความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ทำให้ทราบความสามารถของผู้เรียน ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2545) ได้นำเสนอไว้ว่า การใช้แผนที่ความคิดมีประโยชน์กับการจัดการเรียนรู้โดยสามารถนำมาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ชั้น คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้สำรวจความรู้เดิมของนักเรียนว่า มีพื้นฐานอย่างไร ชั้นประกอบกิจกรรม เป็นเครื่องวัดความรู้ความเข้าใจในขณะเรียน เพราะการใช้แผนที่ความคิดในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนเห็นโครงสร้างของเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และเข้าใจความสัมพันธ์ของเรื่องราวทั้งหมด และขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล ทำให้ทราบพัฒนาการทางความคิดของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิดา หงส์เหม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพรณ ทองสว่าง และ อ้อมจจิต แป้นศรี (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ร่วมกับ เทคนิค 9 คำถาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฟ้า หาสุข (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้วนำมาสร้างแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในการเรียนต่อไป ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้เสนอว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงได้กำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ด้วยการอ่านในวิชาภาษาไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการอ่าน โดยให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดเพื่อแปลความ ตีความ จับใจความสำคัญ สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้อ่านรู้ข่าวสารทั่วโลกมีความสุขและการที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ ประการหนึ่งคือต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ความสามารถต่าง ๆ ก็เป็นผลมาจากการอ่านและนำไปใช้นั่นเอง และแวมยรา เหมือนนิล (2541) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ อินทร์อุดม (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ชยธวัช (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิกอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพรรณ ทองสว่าง และ อ้อมธจิต แบนศรี (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ร่วมกับเทคนิค 9 คำถาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

7. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้การพัฒนาศักยภาพการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดมีโครงสร้างการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด เป็นการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2 กิจกรรมเข้าด้วยกัน ด้วยรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง ส่งผลให้ผู้เรียนคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถการอ่านจับใจความและมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดควรเลือกบทอ่านที่มีเนื้อหาที่ผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงได้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด อย่างละเอียดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลำดับแรก เพราะผู้เรียนอาจยังไม่คุ้นเคยกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว แต่เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจแล้ว ในแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไปผู้เรียนจะสามารถทำได้เองโดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำ

8.2.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิดในขั้นตอนสำรวจ ผู้สอนอาจมีส่วนร่วมช่วยผู้เรียนตั้งคำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการอ่านจับใจความมากขึ้น

8.2.3 ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศที่ท้าทาย ด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการเสริมแรงทางบวกเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นในการเรียนรู้

8.2.4 การทำกิจกรรมกลุ่ม โดยคล้อยตามความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อให้สมาชิกได้ช่วยกันระดมความคิด ร่วมมือร่วมใจกันทำงาน ช่วยเหลือกัน และได้รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด เป็นรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยกับตัวแปรตามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านขั้นสูงด้วย เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นต้น

8.3.2 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด และร่วมกับเทคนิคการสอนหรือสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ

8.3.3 การวิจัยครั้งนี้เลือกเนื้อหาจากบทอ่านร้อยแก้วและร้อยกรองบางประเภท ดังนั้นในการวิจัย ครั้งต่อไป ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนที่ความคิด ไปใช้พัฒนาทักษะในการอ่านเนื้อหาอื่นๆ เช่น เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุฬารัตน์ อินทร์อุดม. (2561). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชลธิดา หงษ์เหม. (2560). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศรา ชยธวัช. (2563). **การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภาพรรณ ทองสว่าง และ อ้อมจจิต แป้นศรี. (2565). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ร่วมกับ เทคนิค 9 คำถาม**. *Journal of Modern Learning Development*. 7(7). 281-296.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- โรงเรียนบ้านเมืองแก. (2565). **รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564**. บุรีรัมย์ : โรงเรียนบ้านเมืองแก.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). **เทคนิคการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). **การอ่านจับใจความ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **แนวทางการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สายฟ้า หาสีสุข. (2565). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด**. *วารสารวิชาการแสงอีสาน*. 19(1). 29-38.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). **คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). **กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2552). **ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (1)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.

**แนวทางการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด***

**GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT OF
THE GENERAL EDUCATION SECTION OF PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL
IN ROI ET PROVINCE**

ศุจินธร วรานุสาสน์¹ และพระครูวิจิตรปัญญาภรณ์²
Suchinthorn Varanusat¹ and Phrakhruvichitpanyaphorn²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : suchinthorn1234@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 97 รูป/คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง รองลงมา คือ ด้านวินัยและการรักษาวินัย ด้านการออกจากงาน ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการออกจากงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ด้านวินัยและการรักษาวินัยไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเพื่อเป็น

*Received: December 2, 2022; Revised: February 7, 2023; Accepted: February 14, 2023

แนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับตามความถี่จากสูงไปหาลำดับที่ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะในการทำงานทั้ง 4 ฝ่าย ควรมีหลักเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกที่เหมาะสมเพื่อให้ได้บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาตรงตามสายงานและความต้องการของโรงเรียน และควรมีการบังคับใช้ข้อบังคับที่ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยที่เกิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 อย่างจริงจัง

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; การบริหารทรัพยากรบุคคล; โรงเรียนพระปริยัติธรรม

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the teachers' opinions towards the administration of the student caring and support system in the new normal era of the school administrators 2) to compare the teachers' opinions towards the administration of the student caring and support system in the new normal era of the administrators, classified by gender, educational level, work experience; 3) to collect suggestions of teachers on the administration of the student caring and support system in the NEW NORMAL era of the administrators. The sample groups in this research were 140 teachers. The confidence was 0.98. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Research hypothesis testing was tested by the use of t-test and F-test.

The results showed that 1) Human resource management of the general education section of Phrapariyattidhamma schools in Roi Et province, Overall, it was at a high level. When considering each aspect which the highest mean, the aspects that had the highest mean were recruitment and appointment, followed by discipline and discipline maintenance, and resignation, and the lowest means were development and optimization, respectively. 2) The results of comparing the levels of opinions towards the schools' human resources management of the general education section of Phrapariyattidhamma schools in Roi Et province, classified by status, overall and each aspect was no difference, classified by educational level. Overall, there was no difference. When considering each aspect, it was found that the recruitment and appointment, and resignation were a statistically significant difference at the 0.05 level. In part of development and optimization discipline and discipline, there was no difference. 3) Recommendations to guide the development of human resource management of the general education section of Phrapariyattidhamma schools in Roi Et province. Ranked in order of frequency from the highest to the lowest, the top three were: Should promote and support the development of skills in working in all four departments, there should

be criteria Appropriate recruitment and selection in order to obtain persons with educational qualifications corresponding to work and school needs, there should be enforced rules on disciplined and disciplined caused by the education Act, 2019, seriously.

Keywords : Development guidelines; Human resource management; Phrapariyattidhamma schools

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่วัดโดยพระสงฆ์ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรได้เล่าเรียนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ควบคู่ไปกับวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนมีสถานภาพเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 จัดเป็นโรงเรียนในระบบเช่นเดียวกับรูปแบบโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป ซึ่งคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้ออกประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนดด้วยเหตุนี้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงนับเป็นสถานศึกษาแห่งสถาบันพระพุทธศาสนาภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ในการสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสและยากจนจำนวนมากในพื้นที่ต่างๆ ที่ไม่สามารถหรือไม่มีโอกาสได้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและเอกชนทั่วไปได้ นอกจากนี้ยังเป็นสถานศึกษาที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเป็นเอกลักษณ์และมีวัตถุประสงค์พิเศษ กล่าวคือ เป็นโรงเรียนเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นการสร้างศาสนทายาทที่ดีเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมเป็นพุทธศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรมประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัยอันเป็นพุทธบัญญัติ มีหลักพุทธธรรมนำชีวิตอันเป็นคุณลักษณะปริยัติสามัญที่พึงประสงค์ และสามารถทำหน้าที่เผยแผ่พุทธธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในเชิงบูรณาการวิชาการทั้งทางธรรมและทางโลกได้อย่างดีมีวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันอีกด้วย (คู่มือโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, 2557)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม ภายใต้สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีโครงสร้างการบริหารงานตามข้อบังคับคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมว่าด้วยโครงสร้างการบริหารงานและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2563 ข้อ 18 ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรม แต่ละแห่งมีหน่วยงาน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารงานทั่วไป กลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานวิชาการซึ่งมีความสำคัญทุกด้านจะขาดด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ ทั้งนี้การบริหารโรงเรียนยังเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อีกด้วย (ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี, 2561) การบริหารงานโรงเรียนนั้นต้องยอมรับว่าการบริหารงานบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อองค์กร ทั้งนี้เพราะงานบริหารบุคคลเป็นงานที่มุ่งเลือกสรร

คนตีมีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานและเมื่อคนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในองค์กรแล้วงานบริหารบุคคลก็ยังไม่สิ้นสุดเพียงเท่านี้ แต่ยังคงดำเนินการต่อเนื่องอย่างเป็นระบบด้วยการประสานงานกับฝ่ายหรือแผนกต่างๆ ในองค์กรดังนั้นจึงควรทำการฝึกอบรมพัฒนาปรับปรุงให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถทันต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงเพราะการบริหารงานบุคคลต้องคำนึงถึงสภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน ด้วยการคำนึงถึงความปลอดภัยความเหนื่อยล้ามีการพิจารณาเรื่องเงินทดแทนต่างๆ ทั้งขณะที่กำลังปฏิบัติงานและเมื่อพ้นจากการทำงานไปแล้วซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมากอันเป็นการเพิ่มพูนความจงรักภักดีต่อหน่วยงานซึ่งจะส่งผลให้ปัญหาการบริหารงานด้านต่างๆ ในองค์กรลดลงและงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่าเกิดปัญหาบุคลากรขาดคุณภาพ ปัญหาการลาออกของครูผู้สอนทำให้การเรียนการสอนไม่มีความต่อเนื่อง ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงโดยเฉพาะวิชาบังคับหรือวิชาหลักปัญหาครูที่สอนมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอน ขาดการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรและเทคนิคการสอนแบบต่างๆ (พิชชาวริน ชนะคุ้ม, 2554) และนอกจากนั้นยังพบว่าปัญหาเกิดจากครูและบุคลากรได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าวุฒิการศึกษามีสถานภาพที่ไม่ชัดเจน ไม่มีความมั่นคงในวิชาชีพ ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสถานภาพเป็นเพียงลูกจ้างของวัดขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ไม่มีการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ไม่มีการสอบบรรจุแข่งขันเหมือนข้าราชการครูทำให้ประสบปัญหาในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร (เอกสารสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่ม, 2549)

จากสรุปรายงานโครงการนิเทศ ติดตาม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปีงบประมาณ 2564 ประสบปัญหาหลายประการกล่าวคือ ด้านบุคลากรพบว่า ครูผู้สอนสอนไม่ตรงตามสาขาวิชาเอกที่จบขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญบางสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เป็นต้น ครูไม่ได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรมด้านต่างๆ ได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าวุฒิที่จบขาดสวัสดิการ ไม่มีความมั่นคงในวิชาชีพ มีการเคลื่อนไหวเข้า-ออกถี่มาก ครูบางรายไม่มีใบประกอบวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภาครูต้องรับผิดชอบการสอนควบคู่กับการจัดทำเอกสารจนทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน เข้าสอนไม่ตรงเวลา ผู้บริหารขาดทักษะทางด้านบริหารการศึกษาและไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากสภาพปัญหาดังกล่าวมีข้อเสนอแนะของคณะนิเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านบุคลากร ได้แก่ครูควรได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรมด้านต่างๆ เช่นการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรใหม่ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น (สรุปรายงานโครงการนิเทศ ติดตาม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด, 2564) สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรมได้ออกข้อบังคับคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2563ประกาศ ณ วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2563 ขึ้นเพื่อเป็นกรอบในการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย หมวด 1 คณะกรรมการบริหารงานบุคคลการศึกษาพระปริยัติธรรม หมวด 2 การบริหารงานบุคคล หมวด 3 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ หมวด 4 วินัยและการรักษาวินัย หมวด 5 การดำเนินการทางวินัย หมวด 6 การออกจากงานและหมวด 7 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดร้อยเอ็ด จึงมีความสนใจต้องการศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาในการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน
- 2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ได้ทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3.2 ได้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามสถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน
- 3.3 ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3.4 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำหรับผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
- 3.5 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน 130 รูป/คนกลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 97 รูป/คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่สถานภาพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด

ร้อยเอ็ด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ(Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha-Coefficient)ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามของบุคลากรกลุ่มตัวอย่างสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ F-test

5. ผลการวิจัย

5.1 การบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	ความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	3.96	0.82	มาก	1
2. ด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ	3.83	0.81	มาก	4
3. ด้านวินัยและการรักษาวินัย	3.94	0.82	มาก	2
4. ด้านการออกจากงาน	3.90	0.83	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.91	0.82	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.82$) รองลงมา คือ ด้านวินัยและการรักษาวินัย($\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.82$) ด้านการออกจากงาน($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.83$) ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.81$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

5.1.1 ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่โรงเรียนมีการวางแผนการจัดอัตรากำลังการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร

รองลงมา คือ โรงเรียนมีกระบวนการและหลักการต่างๆ ที่เหมาะสมในการสรรหาบุคลากรส่วนข้อที่
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการดำเนินการจัดจ้างบุคลากรในสาขาที่ขาดแคลน

5.1.2 ด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ โรงเรียนมีการจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการเพื่อ
เพิ่มทักษะในการทำงานรองลงมา โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานของ
รัฐ/เอกชนส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการ
ปฏิบัติงาน

5.1.3 ด้านวินัยและการรักษาวินัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่โรงเรียนมีการแจ้งระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานให้บุคลากรทราบรองลงมา โรงเรียน
มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการให้บุคลากรได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

5.1.4 ด้านการออกจากงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่โรงเรียนมีการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการกรณีไม่พันทดลองปฏิบัติ
หน้าที่ราชการรองลงมา โรงเรียนมีการสั่งให้ออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยโดยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
อย่างสม่ำเสมอส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้พ้นจากงานอย่าง
เหมาะสมและเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นคู่มือรูปธรรม

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน
ไม่แตกต่างกันจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการ
สรรหาและการบรรจุแต่งตั้งด้านการออกจากงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ด้านวินัยและการรักษาวินัยไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม
ประสบการณ์ทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดเรียงลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่
ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะในการทำงานทั้ง 4 ฝ่ายควรมีหลักเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกที่
เหมาะสมเพื่อให้ได้บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาตรงตามสายงานและความต้องการของโรงเรียน และควรมีการ
บังคับใช้ข้อบังคับที่ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยที่เกิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม
พ.ศ. 2562 อย่างจริงจัง

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สีวรรณ
ไชยกุล (2562) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของการบริหารงานบุคลากรของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

6.2.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรวุฒิ วรโคตร (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

6.2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งด้านการออกจางานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพร พรหมแก้วพันธ์ (2557) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมายอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมายอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เปรียบเทียบตามตัวแปรที่ศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ และภาพรวมเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6.2.3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักดิ์พงศ์ พองพรหม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานต้นสังกัดและประเภทโรงเรียนที่เปิดสอนพบว่าไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้นโรงเรียนควรริบพัฒนาด้านนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยมีการจัดสวัสดิการเพื่อให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการจ่ายค่าตอบแทนตรงตามวุฒิการศึกษา และจัดประชุม อบรมโดยเชิญวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะในการทำงานทั้ง 4 ฝ่าย ควรมีหลักเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกที่เหมาะสมเพื่อให้ได้บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาตรงตามสายงานและความต้องการของโรงเรียน และควรมีการบังคับใช้ข้อบังคับที่ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยที่เกิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 อย่างจริงจัง

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยจำแนกตามจังหวัดหรือกลุ่มโรงเรียน

7.3.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

8. บรรณานุกรม

- ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี. (2561). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีรวุฒิ วรโคตร. (2562). การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัด กาลสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิชชาวริน ชนะคุ้ม. (2554). การประเมินผลการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภักดิ์วัฒน์ พงพรม. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11. (2549). เอกสารสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. ร้อยเอ็ด : โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11.
- วราพร พรหมแก้วพันธ์. (2557). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมายอ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดร้อยเอ็ด. (2564). สรุปรายงานโครงการนิเทศ ติดตามเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปีงบประมาณ 2564. ร้อยเอ็ด : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดร้อยเอ็ด.

- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). **คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สีวรรณ ไชยกุล. (2562). **การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ. (2561). **การศึกษาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กรยุควิถีใหม่*
DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS ON THE CHANGE
MANAGEMENT IN THE NEW NORMAL ORGANIZATION

ไสว วีระพันธ์¹ และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี²

Sawai Weerapan¹ and Theeraphat Thinsandee²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : kruwai2007@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กรยุควิถีใหม่ ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคของความเป็นโลกาภิวัตน์ มีความเจริญก้าวหน้าและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วเมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตของมนุษย์และกลายเป็นสังคมในยุคระยะที่เรียกว่า “สังคมยุคดิจิทัล (Digital Era)” เป็นสังคมโลกที่ไร้พรมแดน ไม่มีขอบเขตที่แท้จริงในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือสถานที่ ดังนั้นเทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา ที่ต้องมุ่งจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของการบริหารจัดการศึกษานั้นคือ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญในการปลดล๊อคไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี “ภาวะผู้นำดิจิทัล” ซึ่งเป็นพฤติกรรมความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2)การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3)การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4)การบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 5)การเรียนรู้และใช้เทคโนโลยี และ 6) การสร้างวัฒนธรรมเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและ การทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยี อย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทันสื่อ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อ

* Received: September 26, 2022; Revised: April 2, 2023; Accepted: April 9, 2023

และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมมาใช้ในการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป
ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานงบประมาณ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารการเปลี่ยนแปลง; องค์กรยุควิถีใหม่

ABSTRACT

This article aims to study the digital leadership of school administrators and change management in the new normal organization. The world is currently in an era of globalization. There is progress and the rate of change in technology is fast compared to changes in the past. Technology will play an important role in human life and become a society in the era known as “Digital Society (Digital Era)” is a global society without borders. There are no real boundaries to access information. Be fast in communicating. The use of communication technology without time or place constraints, therefore, technology is an important factor leading to the development of quality human resources according to the needs of the country. Therefore, it is an important duty of educational institutions as organizations responsible for providing education. Which must focus on providing education in line with the changing direction of today's society who plays an important role in determining the direction of educational management, that is “School administrators”, which will be the key to unlocking the goal of effective education management. It is therefore necessary for educational administrators to change their own management attitudes and concepts to keep up with the changing situation. “Digital Leadership”, which is the executive's ability to use technology to promote learning management. and management in educational institutions The digital leadership has 6 components: 1) digital vision 2) Creating a digital network for learning 3) Personnel potential development 4) Administration and management of learning through technology 5) Learning and using technology and 6) Building a learning culture in the digital age. School administrators should develop digital leadership. which is the ability of executives to use technology to promote learning management and management in educational institutions with a vision and leadership in promoting teachers and related personnel to integrate technology into educational management and working within educational institutions in accordance with the context and needs of learners, teachers, and other stakeholders and to encourage teachers and learners to have confidence in the use of technology and the use of technology. with knowledge and media literacy By taking into account the ethical principles of using media and technology appropriately

for use in school administration in all 4 aspects, namely general administration Personnel Management Academic Administration and budget management.

Keywords : Digital Leadership; School Administrators; Change Management; New Normal Organization

1. บทนำ

ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคของความเป็นโลกาภิวัตน์ มีความเจริญก้าวหน้าและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วเมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาเป็นโลกดิจิทัลที่มีคุณลักษณะของการเป็น 1) โลกที่ไร้พรมแดน คือ การไม่มีขอบเขตที่แท้จริงในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และสารสนเทศ 2) โลกที่แคบลง คือ การเดินทางติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วมากขึ้น ประหยัด และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 3) โลกที่หมุนเร็วมากขึ้น คือ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์มีความหลากหลายและสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เกิดขึ้นได้เนื่องจากมีตัวเร่งปฏิกิริยาการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ เทคโนโลยี (Technology is a catalyst for a change) (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2558) จากการศึกษาในปี ค.ศ. 2011 ของบริษัท Telefonica ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ทางด้านโทรคมนาคมของประเทศสเปน พบว่าในปี ค.ศ. 2010 มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประมาณ 9,000 ล้านคน และคาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2020 จะมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเป็น 50,000 ล้านคน และยังคงคาดการณ์แนวโน้มในปี ค.ศ. 2020 ไว้ว่าบุคคลชนชั้นกลางในสังคมจะต้องมีเครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อย 10 เครื่องมือที่จะสามารถเชื่อมต่อกับเน็ตเวิร์คได้ (Telefonica, 2019) นั้นแสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตของมนุษย์และกลายเป็นสังคมในยุคที่เรียกว่า “สังคมยุคดิจิทัล (Digital Era)” เป็นสังคมโลกที่ไร้พรมแดน ไม่มีขอบเขตที่แท้จริงในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือสถานที่ ทำให้ช่องว่างระหว่างบุคคลนั้นแคบลง และเกิดการใช้เทคโนโลยีมาบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ให้ทุกคนสามารถจัดเก็บ เข้าถึง ใช้งาน พัฒนาความรู้ เผยแพร่และแบ่งปันความรู้ได้อย่างทั่วถึง (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2562) การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์จะมีประสิทธิภาพและความหลากหลายในการดำเนินชีวิตมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อสังคมระดับโลก

ประเทศไทยได้มีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มีการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีการกำหนดหลักการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ, สรุปรสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564, 2562) เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 หรือ Thailand 4.0 ที่มุ่งให้ประเทศมีรายได้สูงจากการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมอันเป็นผลจากการผสมผสานความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน และพัฒนาให้เกิดเป็นสินค้าและบริการ กระบวนการผลิต การบริหารจัดการที่จะเป็นการเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร จนสามารถนำไปสู่การสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนให้กับประเทศ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศไปยังจุดหมายดังกล่าวได้ก็คือ ทรัพยากรบุคคลหรือผู้เป็นแรงงานของประเทศจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีและมีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นเทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา ที่ต้องมุ่งจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของการบริหารจัดการศึกษานั้นคือ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญในการปลดล็อกไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้โดยลำพัง จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรในสถานศึกษา รวมถึงการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมีความรู้ ทักษะ ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการศึกษา สามารถบูรณาการเทคโนโลยีกับการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาวะผู้นำที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้นก็คือ “ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล” (Digital Leadership) ซึ่งนับเป็นรูปแบบพฤติกรรมการบริหารจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีแนวโน้มให้เกิดการเข้าถึงและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และบูรณาการในการบริหารจัดการองค์กร มีการจัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้งาน เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีของสมาชิกในองค์กร พร้อมทั้งส่งเสริม อำนวยความสะดวก ผลักดัน และสร้างแรงบันดาลใจให้สมาชิกในองค์กรได้ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์กรให้พร้อมรับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันที่มีประสิทธิภาพ และมีความจำเป็นที่จะต้องมีการยกระดับและแนวทางการพัฒนา จากความสำคัญดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า “ภาวะผู้นำดิจิทัล” ได้กลายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีของครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน สามารถทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารมากมาย เกิดทักษะการใช้เทคโนโลยีมีความพร้อมที่จะก้าวสู่การเป็นพลโลกที่มีคุณภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

2. ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีความสามารถในการนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการบริหารบุคลากรและจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้ อย่างมีคุณภาพใน

ทุกๆ ด้าน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ซึ่งได้มีนักวิชาการให้นิยามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น Flanagan, Jacobson (2003) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มีภารกิจต่อนักเรียน เป็นความแน่วแน่มุ่งคงต่อภารกิจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษานัก Ai (2006) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกระบวนการบริหารงานของผู้นำที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ท้าทายของเทคโนโลยี โดยใช้คุณลักษณะของผู้นำ ตลอดจนกระบวนการบริหารที่ต้องปรับบทบาทพฤติกรรม การนำ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมขององค์กรให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงาน ทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ รวมทั้ง Stodd (2014) กล่าวว่าคือ รูปแบบของการเป็นผู้นำที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรที่เป็นทางการและกึ่งทางการ ให้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมที่เกี่ยวข้อง จัดเป็นรูปแบบของผู้นำที่สำคัญในยุคนี้ที่องค์กรต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้การบริหารงานจำเป็นต้องมีความคล่องตัว รับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในส่วนของ De Waal (2016) ได้นิยามความเป็นผู้นำดิจิทัลไว้ว่า ความสำเร็จของเป้าหมายที่พึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านทางผู้ช่วยมนุษย์และการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในขณะที่ American Library Association (2012) ได้นิยามว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นความสามารถในการ ใช้สารสนเทศและใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อค้นหา ประเมิน สร้าง และสื่อสารสารสนเทศดิจิทัล เป็นความสามารถที่จำเป็นต้องมีทั้งความรู้ความเข้าใจและทักษะทางเทคนิค นอกจากนี้ นักการศึกษาในไทยได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไว้หลากหลายเช่นกัน อาทิเช่น สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมครูและบุคลากร ที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดการศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทและ ความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ ชุตีรัตน์ กาญจนธงชัย (2562) กล่าวว่าภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง การแสดงออกของผู้นำ โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมความสามารถในการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและจูงใจ ให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความรู้ ความสามารถในด้านดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในองค์กร โดยการกำหนดภาพอนาคต ในองค์กรอย่างชัดเจน ด้วยการสนับสนุนร่วมมือของบุคลากร มีการนำดิจิทัลเข้าไปใช้ในการทำงาน สนับสนุนทรัพยากรดิจิทัลและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมมือร่วมใจในการทำงาน มีการสื่อสารด้วย วิธีการดิจิทัลรวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลระหว่างองค์กรอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรมเพื่อการ พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรม ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและ การทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยี อย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทันสื่อ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

3. ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ ครู การเรียนรู้ของผู้เรียน ชุมชน สังคม และกิจกรรมการทำงาน ทุกคนต้องมีความรู้ดิจิทัลเพื่อใช้เป็นประโยชน์สูงสุดในการทำงาน ดังนั้นการที่ผู้นำจะสามารถบริหารจัดการองค์กรได้ต้องเล็งเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ ดิจิทัลที่ควรรู้ดิจิทัล สามารถแบ่งเป็น 3 ส่วนที่สำคัญได้ต่อไปนี้

1) การใช้ (Use) หมายถึง ทักษะมวลรวมในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ที่หลากหลาย ตั้งแต่พื้นฐาน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นในการประมวลผลคำ (Word Processor) เว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) ไปถึงเทคนิคขั้นสูงสำหรับการเข้าถึงและใช้ความรู้ เช่น การใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) รวมถึงเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น คลาวด์ คอมพิวติ้ง (Cloud Computing)

2) การเข้าใจ (Understand) ทักษะที่ช่วยให้เกิดการคิด วิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์ สื่อดิจิทัลจนทำให้เข้าใจถึงบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาต่างๆ จัดว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องเริ่มสอนเด็กให้เร็วที่สุด เท่าที่พวกเขาจะเข้าสู่โลกออนไลน์ รวมถึง การตระหนักว่าเทคโนโลยีเครือข่ายมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและมุมมองของผู้เรียนอย่างไร มีผลกระทบต่อความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับโลกรอบตัวผู้เรียนอย่างไร การเข้าใจนั้นช่วยเตรียม ผู้เรียนสำหรับเศรษฐกิจฐานความรู้ที่ผู้เรียนการพัฒนาทักษะการจัดการสารสนเทศเพื่อค้นหา ประเมิน และใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อติดต่อ สื่อสาร ประสานงานร่วมมือ และแก้ไข ปัญหา

3) การสร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ทักษะในการผลิตหรือสร้างเนื้อหาผ่าน เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างถูกต้องสร้างสรรค์ การสื่อสารโดยใช้ความหลากหลายของสื่อดิจิทัล เป็นเครื่องมือ โดยคำนึงถึงจริยธรรมการปฏิบัติทางสังคมและการสะท้อนสิ่งที่ฝังอยู่ในการเรียนรู้ และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ภาพ วีดิโอ และเสียง ตลอดจนความสามารถในการมีส่วนร่วม ในการใช้เทคโนโลยี สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจ (Understand) ประเมิน (Evaluate) การจัดการ (Manage) และใช้ (Use) สารสนเทศอย่างมี วิจารณญาณ มีความสามารถ ประเมินและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวล้ำทางดิจิทัล

4. องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

เมื่อก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Era) ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างก้าวกระโดด เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะยุคดิจิทัลเป็นยุคที่ทุกคนสามารถเข้าถึงอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวีดิโอที่ส่งได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา ดังนั้น ผู้บริหาร

การศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวความคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สำหรับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติ สำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) (2009) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งเทคโนโลยีถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารจัดการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการและเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของการศึกษา และได้สรุปทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหารว่าเป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินทักษะและความรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นำต้องการสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ และเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของการศึกษาซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้

1. การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจและนำไปสู่การพัฒนาและดำเนินการตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้วยการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งองค์การ ประกอบด้วย

2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Digital-Age Learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม รักษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่เป็นพลวัต โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

3. ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (Excellence in Professional Practice) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่างๆ

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systemic Improvement) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์การโดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

จากการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ของ สมศักดิ์ จีวัฒนา (2555), เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) และกนกอร สมปราษฎ (2562) สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ได้ 6 ประการ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล หมายถึง การที่ผู้นำองค์กรสามารถสร้างภาพในอนาคตขององค์กรหรือหน่วยงาน เรียนรู้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและนำมาใช้ในการบริหารองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งจะเป็นเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบรอบด้าน เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน โดยให้ความสำคัญสูงสุดกับงานวิชาการ

2. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง การที่กลุ่มของคนหรือกลุ่มที่มีการประสานงานด้วยระบบอินเทอร์เน็ต หลากหลายช่องทาง หรือทำงานร่วมกันหรือลงมือทำกิจกรรมมี

ความสัมพันธ์ระหว่างกันในหลายด้าน ทางด้านเศรษฐกิจด้านสังคมและอื่น ๆ โดยมีการจัดรูปแบบการจัดการให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเชื่อมโยงกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมกัน และเห็นความตระหนักร่วมกันในเป้าหมายและแผนงานที่จะทำ และเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ และทักษะการปฏิบัติงาน แบบไร้ขีดจำกัด มีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเท่าทันยุคดิจิทัล สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ

5. การเรียนรู้และใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับแพลตฟอร์ม (Platform) และเทคโนโลยีใหม่ๆ สามารถใช้เครื่องมือทางดิจิทัล มีกลยุทธ์การตัดสินใจแบบดิจิทัล เพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาสถานศึกษาให้ทันยุคดิจิทัล

6. การสร้างวัฒนธรรมเรียนรู้ยุคดิจิทัล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งทางไซเบอร์ และสร้างจริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล

5. ปัจจัยสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลต่อความสำเร็จของงานในองค์กรยุควิถีใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางกลยุทธ์ดิจิทัล (Digital strategy) และต้องผู้ภาวะผู้นำ ดิจิทัล (Digital leadership) ที่มีการเตรียมความพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. วางแผนกำหนดว่าสิ่งใดและงานใดที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสำรวจและทำความเข้าใจในภาพกว้างที่เกิดขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technologies) เข้ามามีบทบาทและสร้างผลกระทบต่อองค์กรในแต่ละงานไม่เหมือนกัน การมองภาพใหญ่ของโครงสร้างองค์กร เช่น สภาพการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในการดำเนินการบริหารจัดการ พิจารณาว่าเทคโนโลยีดิจิทัลแบบไหนที่เหมาะสมต่อองค์กรและจะต้องนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรอย่างไร โดยต้องมีการเข้าใจสิ่งที่เกิด และคิดต่อยอดถึงการวางแผนและเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์และพัฒนาสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลในองค์กรเพื่อเริ่มเปลี่ยนแปลงองค์กร

2. วางแผนการเปลี่ยนแปลง (Choreograph the change) ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนอย่างไร โดยเน้นจากเป้าหมายที่จะไปสู่จุดหมายของกระบวนการของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารจัดการ (Digital transformation) ขององค์กรโดย

2.1 เริ่มวางแผน การเตรียมตัวการเตรียมสมรรถนะและความสามารถที่องค์กรยังขาดอยู่รวม มีการพิจารณาทักษะที่ครูและบุคลากรในองค์กรต้องเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างมั่นคง การวางแผนในการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องคำนึงถึงการจัดการการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการ และการออกแบบกระบวนการที่มีความยืดหยุ่น กระบวนการ รูปแบบและวัฒนธรรมองค์กร

2.2 ปรับกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยวิธีการให้ครูและบุคลากรทุกคนมีการสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ (Agile approach) เพื่อทำให้องค์กรสามารถเริ่มการเปลี่ยนได้ มีการปรับรูปแบบในการทำงานและการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

2.3 การวางโครงสร้างขององค์กรเพื่อปรับเปลี่ยนให้สู่การเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนถ่ายสู่ยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำไปการสร้างและใช้นวัตกรรมยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีทักษะ ความรู้และความเข้าใจของเป้าหมายที่องค์กรต้องการ

3. การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรในองค์กร (Empower people) ดังนี้

3.1 เริ่มสร้างความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะและองค์ความรู้เป็นการเตรียมความพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม

3.2 การสร้างแรงจูงใจกับบุคลากรในองค์กร การสร้างทักษะและสมรรถนะให้กับครูและบุคลากร ให้มีความเข้าใจเพื่อการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การสร้างวัฒนธรรมข้อมูล (Data culture) คือกระบวนการจัดเก็บ บริหารจัดการ และวิเคราะห์ข้อมูลขององค์กร ระบบทางด้านข้อมูลหรือสร้างแพลตฟอร์มข้อมูล (Dataplatform) ตั้งแต่การควบคุมและบริหารจัดการ การสร้างข้อมูลขึ้นภายในและข้อมูลที่มาจากภายนอกองค์กร การเคลื่อนไหวของข้อมูลในองค์กรไปสู่การจัดเก็บ การเข้าถึงการวิเคราะห์การทำนายที่นำไปสู่การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกระดมวิเคราะห์องค์กรจะช่วยให้ครูและบุคลากรในองค์กรทำงานขับเคลื่อนข้อมูลด้วยกระบวนการของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการดำเนินงาน (Digital transformation) ไปข้างหน้าได้อย่างมั่นใจ และทำให้องค์กรไปสู่องค์กรดิจิทัลอย่างมั่นคง

3.4 กระบวนการผลักดันองค์กรขับเคลื่อนข้อมูลดิจิทัลกระบวนการของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเปลี่ยนแปลง (Digital transformation) คือการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรขับเคลื่อนข้อมูลดิจิทัลใช้กระบวนการของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงาน (การตี อนันต์นาวิ, 2565)

6. สรุป

จากการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กรยุควิถีใหม่ เมื่อก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Era) ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างก้าวกระโดด เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะยุคดิจิทัลเป็นยุคที่ทุกคนสามารถเข้าถึงอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูล

ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ส่งได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สำหรับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี “ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล” ซึ่งเป็นพฤติกรรมความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและ การทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยี อย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทันสื่อ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ซึ่งมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจ (Understand) ประเมิน (Evaluate) การจัดการ (Manage) และใช้ (Use) สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถประเมินและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยภาวะผู้นำยุคดิจิทัล มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล2)การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3)การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 5) การเรียนรู้และใช้เทคโนโลยี และ 6)การสร้างวัฒนธรรมเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและ การทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยี อย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทันสื่อ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมมาใช้ในการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานงบประมาณ

7. บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราษฎ์. (2562). **ภาวะผู้นำ: แนวคิด ทฤษฎีและการพัฒนา**. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กวี วงศ์พุด. (2535). **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ดาวรรุวรรณ ถวิลการ. (2564). **ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ : แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2565). **ผู้บริหารสถานศึกษา:ภาวะผู้นำดิจิทัล**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 11(2). 1-12.

- สมศักดิ์ จีวีพัฒนา. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. บัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). ประกาศ เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564**. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2562. จาก https://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2564). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). ภาวะผู้นำในองค์การสถานศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โครงการสานพลังประชารัฐ. สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2565. จาก <http://www.trueplookpanya.com>
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2562). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era). สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2565. จาก <http://www.pracharathschool.go.th/skill/detail/52232>
- De Waal, A. A. (2016). What Makes a High-Performance Organizations?. Retrieved 20 May 2022. From <https://www.hpocenter.net/connaissanceset-inspiration>
- Flanagan, L., & Jacobsen, M. (2003). Technology leadership for the twenty-first century principal. **Journal of Educational Administration**. 41(2). 124- 142.
- International Society for Technology in Education. (2009). Visionary Leadership. Retrieved 30 October 2022. From <http://www.iste.org/standards/standards/standards-for-administrators>.
- Nak Ai, N. (2006). **The factors of E-Leadership characteristics and factors affecting E-Leadership effectiveness for basic education principals**. Doctor of Education. Srinakharinwirot University.
- Telefonica. (2020). **How will be the world in 2020**. Retrieved 21 May 2022. From <https://www.youtube.com/watch?v=XB0CORT1k9w>
- Yee, D. L. (2000). Image of school principal's information and Communication technology leadership. **Journal of Information Technology for Teacher Education**. 9(3). 287-302.
- Zhu. (2016). The plant cells. **Journal Description**. 18(9). 102-114.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน
หลักเกณฑ์และวิธีการส่งต้นฉบับเพื่อพิมพ์เผยแพร่
วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1. ลักษณะของวารสาร

วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นวารสารเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทความรายงานการวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคามและบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารรายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน เนื้อหาบทความหรือข้อคิดเห็นที่พิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น กองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยต้นฉบับจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการตีพิมพ์

2. การเตรียมต้นฉบับ

ต้นฉบับจะเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และต้องมีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ต้นฉบับต้องพิมพ์บนกระดาษขาวขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียวใส่เลขกำกับหน้าทุกหน้าพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Word ใช้แบบอักษร (Font) TH Sarabun ขนาด 16

ถ้ามีภาพประกอบควรเป็นภาพถ่ายขาว – ดำ ที่ชัดเจน

ถ้าเป็นภาพวาดลายเส้นให้วาดบนกระดาษขาวโดยใช้หมึกดำให้สะอาดและลายเส้นคมชัด ความยาวของเนื้อเรื่องภาพประกอบ ตาราง และบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษรวมเอกสารอ้างอิงไม่ควรเกิน 12-15 หน้า

ส่งต้นฉบับมายังกองบรรณาธิการวารสารวารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด มาที่ Email : JournalMBU101@gmail.com หรือส่งเข้าระบบออนไลน์ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

3. รายละเอียดขนาดตัวอักษรและรูปแบบการพิมพ์

ส่วนประกอบของบทความ	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	กลาง หน้ากระดาษ	18	ตัวหนา
ชื่อผู้แต่ง	ชิดขวา	16	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ -ภาษาไทย -ภาษาอังกฤษ	กลาง หน้ากระดาษ	18	หัวข้อตัวหนา เนื้อหาตัวปกติ
หัวข้อแบ่งตอน	ชิดซ้าย	18	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	ใช้หมายเลข	16	ตัวปกติ

เนื้อหาบทความ	-	16	ตัวปกติ
การเน้นความในบทความ	-	16	ตัวปกติ
ข้อความในตาราง	-	16	ตัวปกติ
บรรณานุกรม	ขีดซ้าย	16	ตัวหนา
ภาพประกอบ / คำอธิบายใต้ภาพ	กลาง หน้ากระดาษ	16	ปกติ

ตัวอักษร TH Sarabun ขนาด 16 เว้นขอบด้านบน / ขอบด้านซ้าย 1.5 นิ้ว เว้นขอบด้านล่าง / ขอบด้านขวา 1 นิ้ว

4. ชื่อผู้เขียน

ระบุชื่อ – นามสกุลจริง (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) โดยวางไว้ทางขวามือใต้ชื่อของบทความ
ระบุ สาขาวิชา/ภาควิชา คณะ สถาบัน และ e-mail ตามลำดับ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

5. บทคัดย่อ

บทความภาษาไทยต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยใช้บทคัดย่อภาษาอังกฤษก่อนบทคัดย่อภาษาไทย และจำนวนคำ 300-500 คำ

บทความภาษาอังกฤษต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้บทคัดย่อภาษาไทยก่อนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และจำนวนคำไม่เกิน 300-500 คำ

ท้ายบทคัดย่อให้ผู้เขียนกำหนดคำสำคัญ (Keywords) สำหรับคำดัชนีเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

6. เกณฑ์การพิจารณาบทความ

1. กองบรรณาธิการวารสารพิจารณาคัดเลือกคุณภาพบทความ และ/หรือปรับแก้ตามความเหมาะสมก่อนส่งผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คนเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาสาระ ตรวจสอบความถูกต้อง และคุณภาพทางวิชาการของบทความและเห็นชอบให้ตีพิมพ์ทั้ง 2 คน กรณีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบ 1 ใน 2 คนทางกองบรรณาธิการวารสารฯ จะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมอีก จำนวน 1 คน (และในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งเพิ่มขึ้นผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1,000 บาท) และบทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 คน กรณีเมื่อเสนอบทความต่อผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไม่ว่าผลจะเป็นอย่างไร ผู้เขียนบทความประสงค์จะไม่ตีพิมพ์ในวารสาร ผู้เขียนบทความจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนของผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านละ 1,000 บาท

3. กองบรรณาธิการวารสารจะไม่คืนต้นฉบับให้กับเจ้าของบทความในทุกกรณี

7. ประเภทของบทความที่รับพิจารณา

บทความวิชาการ บทความวิชาการวิจัย บทความปริทัศน์ และหรือบทวิจารณ์หนังสือ

8. หลักการอ้างอิง

ให้ใช้ “ระบบฝังใน” และตัวเลขให้ใช้ “ตัวเลขอารบิก” ที่เป็นสากล

9. เขียนตามแบบที่กำหนดไว้

9.1 บทความวิชาการ

แบบการเขียน “บทความวิชาการ” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร
วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1

ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹

ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹

Email :

บทคัดย่อ

.....
.....(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....
.....

คำสำคัญ :;;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....
.....
.....

Keywords :;;;(3 – 5 คำ)

1. บทนำ

(พิมพ์รายละเอียด).....

.....
.....
.....

2. เนื้อหา : ในส่วนนี้ การอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้แบบนาม-ปี (Name-Year) ระบุชื่อ-นามสกุล ผู้แต่งปีที่พิมพ์เอกสารและหน้าไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความนั้นก็ได้ เช่น กุลธิดา ท้วมสุข (2548 : 16) กุลธิดา ท้วมสุข (2548) หรือ (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548) (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548 : 16))

- 2.1.
 2.2.
 2.3.
 ฯลฯ

3. สรุป

(พิมพ์รายละเอียด).....

4. บรรณานุกรม

.....
(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิชาการเท่านั้น)

9.2 บทความวิจัย

แบบการเขียน “บทความวิจัย” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร
 วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด

เรื่อง (ภาษาไทย).....
 ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1
 ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1
 ตันสังกัด/หน่วยงาน 1
 ภาษาอังกฤษ (ตันสังกัด/หน่วยงาน) 1
 Email :

บทคัดย่อ

.....
(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....

คำสำคัญ :;;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

Keywords :;;; (3 – 5 คำ)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

.....

(ความยาวประมาณ 2/3หน้ากระดาษ A4)

2. โจทย์วิจัย(ถ้ามี)

2.1
 2.2

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อ
 3.2 เพื่อ.....

4. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

4.1
 4.2

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1
 5.2

6. วิธีดำเนินการวิจัย

.....
(ความยาวประมาณ ½
 หน้ากระดาษ A4)

7. ผลการวิจัย

.....
 มีตาราง/รูปภาพ/แผนภูมิประกอบ ถ้าวิจัยเชิงคุณภาพให้ใส่รูปภาพ 1-2 รูป (ความยาวประมาณ 2-3
 หน้ากระดาษ A4)

8. อภิปรายผลการวิจัย

.....
(ความยาวประมาณ 1/3 หน้ากระดาษ A4)

9. องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี)

.....

10. ข้อเสนอแนะ

.....

11. บรรณานุกรม

.....
(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิจัยเท่านั้น)

การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม

การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล 1) ในเนื้อเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนามปี (author-date in text citation) โดยระบุ ชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น และระบุเลขหน้าเอกสารอ้างอิงในกรณียกข้อความมาทั้งหมด 2) การอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้นๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ภายใต้วลี “บรรณานุกรม” สำหรับผลงานวิชาการภาษาไทย หรือ “Reference” สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเบื้องต้น

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (ครั้งที่พิมพ์-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

2. วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ระบุเลขของปีที่(ระบุเลขของฉบับที่). ระบุเลขหน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทความเรื่องนั้นๆ.

นัฐยา พิพัฒน์นราธ, นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ. (2561). การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**. 5(1). 223-240.

3. วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบันการศึกษา. สถานที่พิมพ์
ตัวอย่างเช่น

รัศมี สีहनัน. (2551). การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผล. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

4. เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

ชื่อผู้จัดประชุม. (ปีที่พิมพ์). ชื่อรายงานการประชุม. เมืองที่พิมพ์-ถ้ามี : สำนักพิมพ์-ถ้ามี.

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อเรื่องที่ปรากฏในเว็บ. สืบค้นเมื่อระบุวันที่เดือนปี. จากชื่อเจ้าของเว็บไซต์ :
<http://xxxxxx>

เสาวรัจ รัตนคำฟู.(2563). วิกฤตโควิด-19 รัฐต้องเร่งลดช่องว่างดิจิทัล เพื่อความเท่าเทียมในห้องเรียน
ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563. จาก <https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/>

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ
วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
(MBU Roi Et Journal of Global Education Review)
ISSN : 2730-4132 (Online)

วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.1 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์

1.2 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น

1.3 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะประกอบอาชีพในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

1.4 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ

1.5 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

2. บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2.1 บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน

2.2 ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น

2.3 หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง

2.4 ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด ก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด แล้ว

2.5 ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

3. บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบทหลักการ และเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการ ประเมิน

3.4 หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

3.5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่ วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความ ให้ผู้อื่นได้รับ